

ДРЖАВЕН СОВЕТ ЗА ПРЕВЕНЦИЈА НА
ДЕТСКО ПРЕСТАПНИШТВО
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА
НА ДРЖАВНИОТ СОВЕТ
ЗА ПРЕВЕНЦИЈА НА ДЕТСКО
ПРЕСТАПНИШТВО И ЗА СОСТОЈБИТЕ
ВО ОБЛАСТА НА ПРАВАТА НА ДЕТЕТО
И ДЕТСКОТО ПРЕСТАПНИШТВО
ВО 2020 ГОДИНА**

2021

Период за кој се известува: 2020 година	<u>Одговорно лице</u>	
	Име и презиме:	Гордана Лажетик
	Звање	Претседател на Државниот совет
	E-mail:	gordana2206@gmail.com
Вкупен буџет: 600.000		
Број на вработени: /		
www.dspdp.com.mk		

СОДРЖИНА

1. Резиме
2. Вовед
3. Статут, раководство, надлежности и организациона структура
4. Реализирани активности произлезени од законските надлежности, план за работа и стратешки план
5. Активности за подобрување на квалитетот во работење
6. Соработка со други институции и меѓународна соработка
7. Буџет, завршна сметка и финансирање
8. Заклучоци
9. Препораки
10. Прилози
  - Прилог 1: Обработени податоци од собраните индикатори
  - Прилог 2: Табели за собирање на податоци по 32 индикатори од институциите (центри за социјална работа, полиција, јавни обвинителства, судови)

СПИСОК НА КОРИСТЕНИ КРАТЕНКИ

ДС	Државен совет за превенција на детско престапништво
ЗСД	Завод за социјални дејности
ЗПД	Закон за правда за децата
ЈО	Јавен обвинител
МОН	Министерство за образование и наука
МВР	Министерство за внатрешни работи
МП	Министерство за правда
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
НВО	Невладина организација
НП	Народен правобранител
ОЈО	Основно јавно обвинителство
ОС	Основен суд
ПС	Полициска станица
РСМ	Република Северна Македонија
УНИЦЕФ	Канцеларија на УНИЦЕФ
УИС	Управа за извршување на санкции
ЦСР	Центар за социјална работа

1. РЕЗИМЕ

Годишниот извештај на ДС дава преглед на состојбата со правата на децата и детското престапништво на Република Северна Македонија во 2020 година, постигнатиот напредок во однос на препораките од претходниот извештај, клучните предизвици и насоки за нивно надминување. Во извештајот се содржани податоци за остварување на правата на децата, нивната заштита и реализираните превентивни мерки од страна на институциите.

Извештајот, исто така, дава осврт на работата на ДС во текот на извештајната година и предлага решенија кои ќе ја подобрат неговата работа.

Во тековната година, ДС ги следеше и документираше состојбите врз основа на 32 стандардни индикатори, развиени според меѓународни стандарди, земајќи ги предвид националните приоритети и специфичности. Врз основа на добиените и анализирани податоци доставени од 78 институции согласно индикаторите, во 2020 година може да се изведат следниве **заклучоци**:

- процентот на **деца во ризик** бележи тренд намалување за 9% во однос на 2019, односно тренд на зголемување за 10% во однос на 2018 година;
- се бележи намалување за 36% на бројот на **деца повикани во полициска станица** на популација од 100.000 деца споредено со 2019 година;
- процент на **женски деца кои биле повикани во полициска станица** бил највисок во својство на оштетени (38%), а најнизок во својство на пријавени (11%), при што се бележи намалување на бројот на пријавени женски деца во споредба со 2019 година за 3 процентни поени;
- во 2020 година судовите идентификувалe најголем број **деца жртви**, приближен е соодносот помеѓу идентификуваните деца жртви од страна на МВР и на јавното обвинителство, а драстично е намален бројот на регистрирани жртви во ЦСР;
- разговорот со повиканите деца во полициска станица во кои има посебно **опремени простории за разговор со деца** (вкупно 8 простории на територија на државата), не секогаш се обавува во тие простории, па во 2020 година тие биле искористени за разговор со 4% од повиканите деца, што е за три процентни поени пониско споредено со 2019 година;
- правото на **бранител во полиција** го оствариле 58% од децата во 2020 година, што е зголемување за 6 процентни поени во однос на 2019 година;
- во однос на примената на **мерки на помош и заштита** процентот на децата во ризик кон кои биле применети мерки за помош и заштита во 2020 е за 39 процентни поени понизок во однос на 2019 кога изнесуваше 81% и за 11 процентни поени понизок од 2018 кога изнесуваше 53%;
- постои тренд на намалување на примена на **постапка за посредување во ЦСР** од 34 случаи во 2019 на 8 случаи во 2020 година, при што процентот на успешност е висок и кореспондира со тој во претходните години;
- ДС констатира дека во најголем број случаи се применуваат мерки/санкции **кои не вклучуваат лишување од слобода** на децата што кореспондира со Законот за правда за деца;
- останува ниска бројката на деца спрема кои е определена **мерката притвор**, а имено во 2020 била определена само спрема 4 деца, што изнесува на 0,98 на 100.000 деца;
- се бележи намалување на процентот на изречени **дисциплински мерки** од 27% во 2019 на 22% во 2020 година;

- во 2020 година, се бележат 10 случаи на изречена дисциплинска мерка - **Упатување во Центар за деца**;
- мерките на **засилен надзор** бележат намалување, а имено во 2020 биле изречени спрема 58% од децата за кои јавниот обвинител поднел предлог за примена на санкција, додека во 2019 овој процент изнесувал 71%;
- се забележува зголемување на изречените **заводски воспитни мерки**, а имено во 2020 тие биле изречени спрема 16 деца, за разлика од 2019 година кога биле изречени спрема 4 деца;
- изрекувањето на **казна затвор за деца** е во многу мал процент, а имено во 2020 година оваа казна била изречена само спрема едно дете, а во 2019 година спрема три деца;
- во 2020 година исто како и во 2019 немало случај на донесено или отповикано решение за **условен отпуст** дете;
- во однос на **помош од ЦСР на деца по излегување од установа**, во 2020 на 13 деца им била запрена од извршување заводската мерка или казна;
- останува низок бројот на случаи каде што била изречената **алтернативна мерка** – Условна осуда со заштитен надзор и Условното прекинување на постапката, а Општокорисната работа воопшто не била изречена;
- во 2020 исто како и во 2019 година не била изречена ниту една **мерка на безбедност** спрема дете;
- во контекст на заклучоците содржани во извештаите во претходните години, и во 2020 година мора да се констатира недоволна примена на **формите на ресторативна правда што ги нуди Законот за правда за децата**;
- **постапката за мерки на одвраќање**, а имено таа во 2019 година била применета спрема 52 деца, во 2018 спрема 83 деца, а во 2020 само спрема 23 деца и тоа во ОЈО Скопје и ОЈО Струга;
- **медијацијата** воопшто не била применета од страна на судовите, додека обвинителствата продолжуваат со примена и во 2020 година вкупно 11 деца упатиле на медијација, што е идентичен број со децата упатени на медијација во 2019 година, со таа разлика што успехот кај медијацијата во 2020 година е 100%;
- се зголемил процентот на **предлози од ОЈО до судот за изрекување санкција** од 43% во 2019 на 56% во 2020 година;
- во 2019 имаше еден случај на примена на постапката за **признавање на одговорноста и спогодување за висината на казната**, но во 2020 ниту еден случај за примена на оваа постапка;
- во 2020 година се намалил бројот на деца што сториле **прекршок** и тоа за 35% во однос на 2019 година, но загрижува што продолжува зголемен тренд на прекршоци сторени од деца на возраст под 16 години - од 25% во 2019 на 30% во 2020 година;
- примената на постапките за **посредување при сторен прекршок** била применета спрема 8% од децата што сториле прекршок;
- во 2020 година судовите не донеле ниту едно решение за **обештетување на деца жртви**.

Од октомври 2020 година штитениците се пренесени од Затвор Охрид во новиот објект на ВПД – Тетово во Волковија. И покрај неспорниот факт дека условите во Волковија се далеку подобри одошто во Затвор Охрид, сепак ДС останува на ставот дека објектот во Волковија треба да се гледа како преодно решение до пронаоѓање на соодветна локација каде што ќе биде сместен ВПД-от, а која според условите и критериумите ќе одговара на нормативите и стандардите во однос на организациската поставеност, просторот, опремата и кадровското екипирање на ВПД.

Клучниот предизвик идентификуван во изминатата година, како и неколку години претходно, е неисполнувањето на законската обврска за формирање општински совети за превенција на детско престапништво во голем дел од општините во РСМ и покрај законската обврска и казнената одредба што се пропиша во ЗПД. Во некои општини воопшто не се формирани општински совети, во дел се формирани а не се активни, а во многу мал дел од општините формираните општински совети се активни. Главниот проблем е во отсуство на финансиски средства за остварување на нивните активности во буџетите на локалната самоуправа.

Сериозен предизвик беше работењето на ДС во текот на 2020 година со оглед на пандемијата, па до март 2020 година седниците се одвиваа со физичко присуство, потоа се спроведуваа како електронски седници, а веќе од четвртиот квартал 2020 седниците започнаа да се одржуваат преку платформата ZOOM на Министерството за правда. Поради ваквата состојба не се почувствува проблемот поради недоделена просторија за работа на ДС која ќе биде соодветно ентериерно и технички опремена со цел да овозможи непречено работење на ДС.

2. ВОВЕД

ДС е самостоен и независен орган во вршење на работите кои му се определени со ЗПД.

Надлежностите на ДС утврдени со законот, членовите ги спроведуваат одговорно и посветено, следејќи ги вредностите и принципите вградени во визијата и мисијата на ова тело како главни постулати на кои се заснова неговото работење.

МИСИЈА:

Иницирање, подобрување и спроведување на законска регулатива за заштита на децата, мониторинг и евалуација на ЗПД преку следење на состојбата со детското престапништво и работата на специјализираните институции за деца. Поддршка во донесување на законски и подзаконски акти, развивање на ресурси и услови за спроведување на постапките предвидени со законот, а кои имаат заштитен и воспитен карактер и ги следат принципите на ресторативната правда.

ВИЗИЈА:

Градење на демократско општество насочено кон остварување на правата и благосостојбата на сите деца, за заштита и соодветен третман на децата во ризик и децата жртви и сведоци на насилство и кривични дела. Секое дете има право на правилен раст и развој во безбедна и стимулативна средина и можност за адекватен третман за заштита и остварување на неговите потенцијали, желби и надежи, а особено за децата во ризик.

Во текот на цела 2020 година ДС не работеше во полн состав, туку само со 13 членови, со оглед на фактот што на два надворешни членови им истече мандатот во декември 2019 година, а во 2020 година не беше извршен избор на нови надворешни членови од страна на Собранието на РСМ.

На седниците на ДС свое учество имаа претставници од Канцеларијата на Народниот правобранител и УНИЦЕФ. Членовите во ДС се професионалци со долгогодишно искуство кои работат директно со деца или за и во интерес на унапредување на правата на децата, вработени се во државни и јавни установи и членови на здруженија на граѓани. Нивниот ангажман во ДС е задолжителен, тоа е нивна дополнителна активност, со динамика која зависи од Програмата за работа на ДС, условите за работа и ангажманите кои им се делегираат од страна на ДС.

Административно - техничките и финансиските работи согласно ЗПД ги обезбедува Министерството за правда.

3. СТАТУТ, РАКОВОДСТВО, НАДЛЕЖНОСТИ И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

3.1. Начин на избор на раководните лица, членови, мандат и статус;

Државниот совет е составен од 15 члена кои ги избира Собранието на Република Северна Македонија со мандат од пет години, со право на повторен избор од кои:

- седум члена на Државниот совет се претставници од: Министерството за правда, Министерството за труд и социјална политика, Министерството за образование и наука, Министерството за внатрешни работи, Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, Врховниот суд на Република Северна Македонија и Адвокатската комора на Република Северна Македонија и
- осум члена на Државниот совет се избираат по пат на јавен оглас, од редот на истакнати научни и стручни работници кои работат на заштита на интересите на децата, од кои еден претставник е од редот на невладините организации за заштита на децата.

3.2. Законска рамка која ги регулира надлежностите на институцијата;

Надлежностите на Државниот совет се уредени во членот 156 од Законот за правда за децата:

- донесува Национална стратегија за превенција на детското престапништво,
- донесува годишни програми и планови за остварување на програмата,
- донесува Деловник за својата работа,
- предлага средства во предлогот на буџетската пресметка на Министерството за правда потребни за неговата работа,
- дава иницијативи за подобрување на законските решенија и мислења за предлози на закони од значење за заштита на правата на децата и спречување на детското престапништво,
- поведува иницијативи за пошироко запознавање на граѓаните со правата на децата и расправи за здраво семејство, за заштита на децата од наркоманија, алкохолизам и други болести на зависност, за проблемите на образованието и воспитувањето, за односот на средствата за јавно информирање и за другите фактори што влијаат врз спречувањето на детското престапништво,
- иницира истражувања и студии за проблемите на детското престапништво,

- соработува со меѓународни организации и тела, ангажирани во заштитата на правата на детето и спречувањето на детското престапништво,
- подготвува годишни извештаи за својата работа и за состојбите во областа на правата на детето и детското престапништво, кои ги доставува до Собранието на Република Северна Македонија и Владата на Република Северна Македонија, Судскиот совет и Врховниот суд на Република Северна Македонија, кои се должни да ги разгледаат и да преземат соодветни мерки и активности, согласно со своите надлежности и
- дава мислење на програмата од членот 151 став (2) од Законот за правда за децата.

3.3. ***Внатрешна организација (организациона поставеност), кадровска состојба, структура на вработените според категории на административни службеници, степен на образование, пол, возраст и правична застапеност.¹***

Државниот совет нема статус на правно лице.

4. РЕАЛИЗИРАНИ АКТИВНОСТИ ПРОИЗЛЕЗЕНИ ОД ЗАКОНСКИТЕ НАДЛЕЖНОСТИ, ПЛАН ЗА РАБОТИ И СТРАТЕШКИ ПЛАН

Согласно Програмата за работа на ДС во 2020 година реализирани се следните активности:

4.1. Изработка на Годишен извештај на Државниот совет за превенција на детско престапништво за 2020 година

- Собирање на податоци согласно индикаторите за следење на примената на Законот за правда за децата и изготвување на Годишен извештај за 2020 година;
- Доставување табели за обезбедување податоци согласно утврдените индикатори до: 8 - Сектори за внатрешни работи, 30 - Центри за социјална работа, јавни обвинителства и судови во Република Северна Македонија;
- Собирање на обезбедените податоци, проверка на истите и нивна обработка;
- Ангажирање на стручно лице за квантитативна обработка на податоците;
- Наративниот дел од ГИ се работеше на споени седници во Клубот на пратеници по добиено одобрение од страна на Министерот за правда на 11 и 25 февруари 2020 година
- Доставен и изготвен предлог буџетот на ДС до МП
- Доставен на разгледување заради предлагање мерки до надлежни институции согласно ЗПД.

---

¹ Не е задолжително за оние органи/институции/организации кои немаат ваква структура поради тоа што немаат статус на правно лице согласно законот како што е тоа случајот со Државниот совет за превенција на детско престапништво.

- Годишниот извештај беше презентираан и позитивно оценет на Комисијата за политички прашања во Собранието на РСМ и од страна на Собранието на РСМ.

4.2. Потпишување Меморандум за соработка со ЗЕЛС и Сојузот на ротари клубови во Македонија

По преземени активности за финализирање и усогласување на заедничките планирани активности, во јуни беше потпишан Меморандумот со Сојузот на ротари клубови и ЗЕЛС, во просториите на Градоначалникот на Градот Скопје.

4.3. Потпишување Меморандум за соработка со Академијата за судии и јавни обвинители и Комората на медијатори на РСМ

По преземени активности за финализирање и усогласување на заедничките планирани активности, во јуни беше потпишан Меморандумот со Академијата за судии и јавни обвинители и Комората на медијатори на РСМ, во просториите на Академијата за судии и јавни обвинители.

4.4. Преземање активности и иницијативи за формирање на Општински совети за превенција на детско престапништво и поддршка на веќе формираните совети:

Државниот совет и во текот на 2020 година продолжи со реализација на оваа активност. Уште во јануари 2020 година беше испратен допис преку ЗЕЛС до сите општини со цел да достават извештај за активностите за 2019 година и програма за работа за 2020 година.

Изготвени беше пакет материјал – документи во форма на урнек за локалните совети, објавени на веб сајтот на ДС.

ДС констатира дека во голем дел од општините продолжува неспроведување на законската обврска што е содржана во ЗПД во однос на формирање и функционалност на локалните совети.

Со цел интензивирање на соработката со ЗЕЛС заради успешно исполнување на законските обврски на градоначалниците кои произлегуваат од ЗПД, се пристапи и кон потпишување посебен меморандум со ЗЕЛС и Сојузот на ротари клубовите во Македонија со цел учество на средби и настани ~~за~~ ~~со~~ цел подигнување на свеста кај градоначалниците за обврските што ги имаат согласно закон.

4.5. Спроведување на Националната стратегија за превенција на детско престапништво 2010-2020 преку Оперативниот план 2020 година

Реализирање и следење на активностите кои произлегуваат од изготвениот и усвоен Оперативен План за спроведување на Националната стратегија за превенција на детско престапништво за 2020 година;

Дополнување на Оперативниот план за тековната 2020 година.

4.6. Изготвување нова стратегија

Во оваа извештајна година започнаа активностите околу подготовката за изготвување на нова Стратегија за превенција на детско престапништво за следен петгодишен период (2021-2025) со поддршка на УНИЦЕФ.

Согласно програмата за работа на Државниот совет за изработката на новата Стратегија за превенција на детско престапништво, се направи план со активности и динамика со која ќе се обработуваат одделни области од страна на членовите на советот кои ќе треба да бидат составен дел од оваа стратегија. Подготовката на новата Стратегија за детско престапништво за периодот 2021-2026 и трите стратешки цели кои треба да бидат опфатени во неа: примарна, секундарна и терцијална превенција на детско престапништво.

Беше нагласена потребата од мултисекторски пристап во превенирањето на детското престапништво и вклучувањето на граѓанските организации во делот на областите, и осврт врз јавното обвинителство и судот во делот на секундарната и терцијална превенција. На седницата се дефинираа стратешките области, цели и насоки како скелет на новата Стратегија за превенција на детско престапништво.

УНИЦЕФ изрази подготвеност да го поддржи целиот процес со ангажирање домашни и странски консултанти.

Изработката на Стратегијата е дел од Проектот на УНИЦЕФ, Just(ice) Children - EU for Juvenile and Child-Friendly Justice. Со оглед на состојбата со пандемијата од објективни причини имплементација на проектот не започна во ноември 2020 година, па се очекува финализирање на документот во текот на 2021 година.

4.7. Превод на Декларација за научените лекции и предизвиците со кои се соочи правосудството во време и по пандемијата на КОВИД- 19

Членовите на ДС пристапија кон преведување на наведениот документ со оглед на фактот што во еден дел тој се однесува на постапување во случаи кога се засегнати деца (било како сторители или како жртви).

По известување на секретаријатот на СЕРЕЈ, македонскиот превод на Декларацијата беше официјално прикачен на веб страницата на СЕРЕЈ (<https://rm.coe.int/declaration-macedonien/1680a051da>)

4.8. Програма за обештетување на дете кое е жртва или е оштетено со дејствие кое со закон е предвидено како кривично дело на насилство и на други акти на индивидуално или групно насилство

ДС согласно своите надлежности ја разгледа Програмата и даде согласност за нејзино донесување од страна на Министерот за правда.

4.9. Вклученост во Проектот на УНИЦЕФ, Just(ice) Children - EU for Juvenile and Child-Friendly Justice

На покана од Канцеларијата на УНИЦЕФ во Скопје, Државниот совет номинира член на Управниот одбор на Проектот Just(ice) Children - EU for Juvenile and Child-Friendly Justice, финансиран од страна на Европската унија.

4.10. Тематски расправи/дискусии

- Дискусија по повод случајот „Јавна соба“ и сајбер насилство врз децата во контекст на новиот Закон за спречување и заштита од насилство врз жените и семејното насилство;
- Расправа за медијацијата, медијаторството и нејзино активно вклучување и користење од страна на институциите кои работат со деца ;
- Расправа за зголемениот ризик од семејно насилство во периодот на прогласена вонредна состојба поради вирусот корона и заштитата на децата по изготвено соопштение на Министерството за труд и социјална политика за зголемен број на случаи на семејно насилство. Соопштението од МТСП и контактите за пријавување на случаите објавени се на веб страната на Државниот совет;
- Расправа по однос на податоците за примена на Законот за бесплатна правна помош од кои ДС констатира дека во повеќе градови била пружена примарна и секундарна правна помош во случаи како што се: заштита на деца; развод со доделување на дете; семејно насилство и родово базирано насилство;
- Учество во истражување во врска со спроведувањето на Конвенцијата за правата на детето, спроведено од Коалицијата на младински организации СЕГА. Истражувањето ќе резултира со Алтернативен извештај кој ќе се достави до Комитетот за детските права при ООН;
- Дискусија по однос на пресуда од ОС Битола во однос на досудено обештетување на дете како добра практика за примена на Законот за правда за децата во однос на децата жртви;
- Дискусија околу почеток на учебната година во услови на КОВИД -19 и потребата да се поддржат мерките и политиките на Комисијата за заразни болести, бидејќи тие ја следат состојбата на терен и имаат најдобри сознанија кое училиште ги исполнува условите за двата модели на настава – со физичко присуство или online;
- Дискусија за децата во ризик-деца на улица кои во главниот град се се по присутни на улиците како резултат на моменталната состојба со вирусот
- Расправа со претставници на БЈБ при МВР во однос на активностите на ДС и поддршка во остварување на целите насочени кон превенција на детското престапништво;

4.11. Воспоставување и ширење на меѓународна соработка и зајакнување на капацитетите на членовите на ДС

- Воспоставување на меѓународна соработка со тела/организации кои се слични на ДС по своите надлежности во другите земји, а со цел размена на информации и позитивни искуства во делот на спроведување на заштита на правата на децата и превенција на детското престапништво;
- Изготвување предлози, барања и дописи за воспоставување на соработка со тела и организации кои работат на полето на заштита на правата и интересите на децата и превенција на детско престапништво;

4.12. Учество на обуки, работилници, семинари, конференции, дебати, тркалезни маси во и надвор од државата

Членот на ДС информираше дека на 12.06.2020 година, по повод денот за заштита на децата од економска експлоатација била гостин во утринската емисија на МТВ каде како вработена во ЈУМЦСР – Битола и како член на Државниот совет давала изјава за состојбите со децата и нивната заштита.

Членот на ДС оствари активно учество во кампањата СТОП ЗА ПЕТАРДИТЕ кои активности се на општинскиот совет за превенција во Кавадарци. Членот на ДС бил вклучен во организирана превентивна кампања против употребата на петардите во Кавадарци во која се вклучиле и влијателни личности од јавниот живот и собранието на РСМ и општинскиот совет за превенција од детско престапништво како и претставници од бизнис секторот и други. Заедничкиот апел на учесниците бил упатен до помладите генерации да не се употребуваат петарди и пиротехнички средства за време на новогодишните и божиќните празници.

4.13. Постапување по доставени извештаи од надлежни институции

Во месец јуни на барање на ДС до УИС и Директорот на ВПД Тетово ни беше доставена информација за објектот во с. Волковија. Поделени беа ставовите околу прашањето дали е подобро прво да се решат основните проблеми и да се отстранат суштинските недостатоци (соодветен воспитен кадар, задолжително вклучување на образовен процес, задолжителни здравствени услуги) со што би се обезбедило функционирање на установата, па потоа да се пристапи кон сместување на децата или прво да се префрлат децата кои издржуваат заводска мерка заради подобрите услови како за нив така и за вработените, а сите незавршени работи да се реализираат континуирано и со приоритет на барањата. Претставникот на Народниот правобранител посебно обрна внимание на мислењето што го имаат доставено до Владата на РСМ, директорот на УИС и Министерство за правда во кое се произнеле по однос на пуштањето на новиот објект, со пооделни забелешки а притоа јасно изразувајќи го ставот дека има сериозни забелешки што треба претходно да се решат т.е. да се обезбедат за да може да се зборува за префрлање на децата во новиот објект.

Поддршка на проектот на Македонското педолошко друштво со доставување податоци од годишните извештаи на ДС, со цел придонес во анализата на Факторите на ризик за детско престапништво во РСМ.

4.14. Следење на меѓународни документи од областа на превенција на детско престапништво и зајакнување на капацитетите на ДС

Во текот на извештајната година ДС ги разгледа и дискутираше за следниве документи:

- Декларацијата на Советот на Европа за децата донесена на 10.03.2020 година;
- Извештај на ЕВРОПОЛ за згломен број на педофилија во услови на корона вирус;
- 9–ти Генерален извештај на Групата на експерти за борба против трговијата со луѓе (ГРЕТА) за 2019 година;
- Пресудата ЛР против РСМ од јануари 2020 година;

- Активностите на Советот на Европа со цел следење на најновите објави, анализи, извештаи за влијанието, на КОВИД 19 врз правата на децата;
- „Препорака на Советот на Европа од 2018 година за ресторативната правда“;
- Декларација на СЕРЕЈ за предизвиците на правосудството во услови на КОВИД 19“;

4.15. Поведување законодавни иницијативи

Согласно законските овластувања ДС може да поведува иницијативи за соработка со институции, предлози за дополнувања или измени во постоечката законска регулатива со цел усогласување, предлози за подобрување на услови и третман на децата во ризик, деца жртви и деца во судир со законот и други видови на злоупотреба и занемарување, реакции по однос на констатирани кршења на правата на децата; иницијативи за воспоставување соработка со институции и тела кои работат со деца, посета на институциите во кои се сместени деца, констатирање на кршење на правата на децата и реакции во врска со констатирани прекршувања; како и давање предлози и иницијативи до релевантните органи - тела во Република Северна Македонија за подобрување и надминување на констатирани состојби при посетите на институциите од страна на членови на ДС.

Во рамките на оваа активност, во тековната година ДС ги презеде следниве активности:

- Активно учество на претставници од ДС во работната група за измена и дополнување на Законот за правда за децата;
- Усвојување на предлог одредби за Постапката за медијација во Законот за правда за децата;
- Предлог до МТСП за измени на Законот за социјална заштита што ги предлага ДС со цел поддршка на семејствата да ги посетат децата што се сместени во установи;
- Придонес на работната група што работи на Законот за надомест на жртви на насилство со цел да се прецизира процедурата за надомест со ангажирање на стручни лица за да се изнајде најдобро решение и импликациите што овој закон би ги имал врз работата на Државниот совет;
- Воспоставена соработка со Првата детска амбасада Меѓаши по повод нивната иницијатива да се пристапи кон анализа на законодавството со цел заштита на децата од злоупотреба во текот на изборна кампања. За оваа цел ДС формираше работна група за методологијата и начинот на реализирање на оваа активност;
- Работната група од ДС донесе заклучок дека во комисијата треба да се вклучат претставници од МТСП, МОН, МП, Здружението на млади правници, Меѓаши и Унија на средношколци, јавното обвинителство и судовите, за што од сите наведени институции на барање од ДС се номинирани претставници за изработка на предлог одредбите;

4.16. Публикација и печатење на материјали

Во тековната година беше изготвен Годишниот извештај за работата на ДС со индикаторите за 2019 година.

Годишниот извештај, во духот на повеќегодишната практика, е објавен на веб страницата на ДС.

5. АКТИВНОСТИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ ВО РАБОТЕЊЕТО

5.1. Изработка на стратешки планови ;

Со оглед дека детското престапништво опфаќа различни престапи на правните и општествените норми, ДС изработи Национална стратегија за превенција на детско престапништво во 2010 година со важност до 2020 година, со цел утврдување на стратешките насоки и приоритети за спречување на детското престапништво.

Ова е прва ваква стратегија во Република Северна Македонија и се заснова на основните принципи кои произлегуваат од Конвенцијата за правата на детето, правото на недискриминација и еднаквост, најдобриот интерес на детето, правото на живот, опстанок и развој, правото на слободно изразување и мислење.

Стратегијата претставува насока, ориентација која ја постави базата за подготовка на оперативни планови во сите релевантни сектори кои треба да се спроведат, а ДС и во иднина ќе го надгледува и мониторира процесот на имплементирање на активностите во согласност со Стратегијата.

5.2. Унапредување на оперативни стандарди (процедури, и правилници, деловник)

ДС има изготвен Оперативен план за спроведување на Националната стратегија за превенција на детско престапништво и Дополнување на Оперативниот план за тековната 2020 година. Во нив се предвидени конкретни активности за секој сектор, со утврдена динамика и рок за реализација. Притоа целта на ДС е активностите да се во согласност со Националната стратегија, истите да овозможат реализација на стратешките цели, да кореспондираат меѓу надлежните институции, органи и министерства и да имаат превентивен и заштитен карактер.

Согласно Оперативниот план за тековната 2020 година ДС ги следеше активностите на примарната, секундарната и терцијалната превенција.

Во делот на **примарната превенција** ДС продолжи да го следи процесот на развивање на програмите за вклучување на децата во предучилишните институции, следење на состојбата со трипартитните совети во училиштата, изготвување анализа дали училиштата имаат изготвено превентивни содржини и како ги реализираат предвидените активности, упатување дописи до Министерството за здравство во однос на превентивните здравствени програми (служба на матични доктори – педијатри, рана детекција на проблеми и рано интервенирање и советувањата и центри за деца што користат дроги и други психотропни супстанции), воспоставување контакт со Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги со цел на нивно вклучување во програмите кои вклучуваат

превенција од детско престапништво, како и зајакнување на соработката со Адвокатската комора на РСМ.

Во делот на **секундарната превенција** се следеа активностите за развивање на програми во училиштата со цел идентификација на децата во ризик и обезбедување на соодветно советување на децата. На ова ниво, ДС го поттикнуваше процесот на формирање на Општинските совети за превенција на детско престапништво, како и зајакнување на капацитетите на полициските службеници во постапување со децата во ризик и децата во судир со законот.

Во делот на **терцијалната превенција** активностите беа насочени кон следење на процесот за трансформирање на јавните установи за згрижување на деца, следење на институционалната грижа за децата по излегување од установата и нивната реинтеграција во заедницата, заштитата на жртвите, анализа за примената на алтернативните мерки и медијацијата, како и воспоставувањето контакт со Управата за извршување санкции и одговорните лица од ВПД Тетово.

5.3. Инсталирање и/или надградба на ИТ капацитетите ;

Во тековната година не се спроведени активности во однос на оваа точка. Имено, со оглед на состојбата со Пандемијата на КОВИД 19, ДС ги користеше ИТ капацитетите на Министерство за правда за одржување на седниците преку електронска платформа.

5.4. Препораки од Државниот ревизор и мерки за нивна реализација ;

Во извештајната година ДЗР не изврши ревизија.

5.5. Мерки и активности за зголемување на транспарентноста ;

ДС настојува во своето работење да има најголема можна транспарентност, се труди активно да учествува секаде каде што може да придонесе за заштита на правата на децата, дава иницијативи за подобрување на законските решенија и мислења за предлози на закони кои се насочени кон заштита на децата, иницира истражувања и студии за проблемите на детското престапништво, покренува иницијативи за пошироко запознавање на јавноста со проблемот на детското престапништво.

Во текот на 2020 година веб страницата на ДС е активна и редовно се ажурира со што се придонесува за поголема транспарентност во работата на ДС како начин за поголема достапност до пошироката јавност.

6. СОРАБОТКА СО ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

ДС во рамки на своите надлежности кои произлегуваат од Законот за правда за децата, како во претходните така и во 2020 година, работеше на проширување и интензивирање на соработката со државните институции и граѓанскиот сектор.

Основната цел на ваквата соработка со институциите и граѓанскиот сектор е зголемување на комуникацијата и зајакнување на веќе воспоставената соработка, размена на информации и искуства како еден важен фактор во превенцијата на

детското престапништво и секако унапредување на работата на институциите, органите и телата вклучени во системот за правда за децата.

6.1. Соработка со надлежни или сродни државни институции и органи

Согласно Законот за правда за децата, ДС продолжи со негување на веќе воспоставената континуирана соработка со сите надлежни државни институции вклучени во системот за правда за децата (МТСП, МВР, МОН, МП, СУД, ЈО), како и со други сродни органи и тела и граѓански здруженија, Народен правобранител, АКРСМ, врз основа на што ја креира и својата Годишна програма за работа, Акцискиот план на активности и го изготвува Годишниот извештај.

6.2. Соработка со други институции во развојот и подобрување на политики, стратегии и други процеси

ДС има активна соработка со ВПД, ги следи активностите што се одвиваат во него со цел поддршка и помош во остварување на правата што децата мора да ги имаат во ВПД.

ДС има успешна соработка и со УИС при МП, за прашања поврзани со децата во Затворот Охрид и во ВПД Тетово.

6.3. Соработка со меѓународни организации, активности за хармонизација со законодавството на ЕУ и придонес кон евро-интеграциските процеси

ДС во 2020 стапи во контакт со Европскиот форум за ресторативна правда (<https://www.euforumrj.org>), меѓународна организација за мрежно поврзување на членовите активни во областа на ресторативната правда како практичари, теоретичари и креатори на политики низ цела Европа и пошироко.

Претседателот на ЕФРС го поддржа зачленувањето на ДС. Но, по анализа на буџетските ставки се констатираше дека оваа активност не може да се реализира.

До ДС беа доставени прашања во однос на децата на улица, детските бракови и други аспекти поврзани со детското престапништво од страна на Terre des Hommes. Секој член на ДС даде придонес според сопствените искуства и одговорите како збиен документ беа доставени до Terre des Hommes.

7. БУЏЕТ, ЗАВРШНА СМЕТКА И ФИНАНСИРАЊЕ

Пример за извадок од завршната сметка

	Буџет 2020	Реализирани исплати 01.01.2020-31.12.2020
401 – Основни плати		
402 - придонеси за социјално осигурување		
420 – патни и дневни расходи	600.000,00	3,667,00
421 – Комунални услуги, греење		
- Комуникација		
- Транспорт		

423 – Материјали и ситен инвентар		
424 – Поправки и тековно одржување		
425 – Договорни услуги	1.500.000,00	1.257.028,00
426 – Други тековни расходи		
464 – Разни трансфери		
480 – Купување на опрема и машини		
Вкупно	2.100.000,00	1.260.695,00

По однос на постапување согласно Законот за правда за децата, Министерство за правда при подготовка на буџетското барање за 2020 година, средствата потребни за функционирање на Државниот совет за превенција на детско престапништво на Република Северна Македонија, предвиде во рамките на програма 10 – Администрација, сметка 637, ставка 420 – Патни и дневни трошоци и ставка 425 - Договорни услуги, а не како самостојна програма.

Согласно наведеното, со буџетот за 2020 година на категорија 42, ставка 420 – Патни и дневни расходи, се предвидоа средства за членовите на државниот совет за превенција на малолетничко претстапништво поврзани за надоместокот на патни и други трошоци за лицата кои се од внатрешноста на Република Северна Македонија, во вкупен износ од 600.000,00 денари. Во тековната година од предвидените средства се исплатени само 3,667,00 денари.

Исто така, Согласно член 157 од Законот за правда за децата, (“Службен весник на РСМ” бр. 148/13 и 152/2019), со Буџетот на Министерството за правда за 2020 година се предвидоа и средства за исплата на активности за работа на членовите на Државниот совет за превенција на малолетничко претстапништво во износ од 1.500.000,00 денари. Од нив во тековната 2020 година се исплатени 1.260.695,00 денари.

8. ЗАКЛУЧОЦИ

1. Државниот совет оценува дека согласно Законот за правда за децата и Програмата за работа за 2020 година делумно ги оствари ѓ своите планирани активности во делот на превенција на детско престапништво и унапредување на правата на децата поради пандемијата и отежната комуникација и соработка со други органи и институции;
2. Државниот совет констатира дека
  - Одржувањето на седниците беше овозможено преку ZOOM платформата на Министерството за правда што овозможи редовно и во континуитет да се одржуваат седниците;
  - Продолжи соработка и поддршка на веќе формираните општински совети за превенција на детско престапништво; поголем број од општините во РСМ и понатаму не ја исполниле законската обврска за формирање на општински совети за превенција на детско престапништво;

- Дел од формираните општински совети за превенција на детско престапништво не се функционални;

3. ДС согласно своите надлежности се залага за натамошно унапредување на правната рамка за правда за децата во согласност со меѓународните стандарди во оваа област и активно учествуваше во измени на Законот за правда за децата;

4. ДС и во 2020 година презеде активности за обезбедување податоци и информации преку одржани тематски расправи за актуелни состојби од повеќе области кои го третираат проблемот со превенција од детско престапништво, кои што се одржуваа онлајн со оглед на пандемијата;

5. Врз основа на податоците добиени според индикаторите, Државниот совет ги наведе заклучоците во Резимето од овој Извештај;

6. ДС афирмативно се изјаснува и ги поддржува превентивните активности преземени од страна на надлежните министерства, институции, општинските совети за превенција на детско престапништво и невладиниот сектор, во делот на заштита на децата и семејствата и нивно усогласување со мерките и насоките кои се препорачани во Националната стратегија за превенција на малолетничко престапништво 2010-2020.

9. ПРЕПОРАКИ

Врз основа на донесените заклучоци ДС препорачува:

1. За поефикасна работа на ДС неопходно ќе биде да се обезбедат просторни, материјално-технички и административни услови;
2. Општините во РСМ согласно Законот за правда за децата да ја исполнат законската обврска за:
  - формирање на општински совети за превенција на детско престапништво,
  - изработка на Годишна програма;
  - доставување Извештај за својата работа до Државниот совет и
  - обезбедување потребни услови за формирање и непречено функционирање на општинските совети за превенција на детско престапништво.
3. Сите надлежни институции вклучени во системот на правда за децата, во своите годишни програми да реализираат превентивни активности согласно мерките и насоките предвидени во оперативниот план за спроведување на Националната стратегија за превенција на детско престапништво и неговото дополнување.
4. Неопходно е унапредување на системот за прибирање и обработка на податоци во сите надлежни институции вклучени во системот на правда за децата, за што посебно се наметнува потреба од обуки на сите инволвирани органи за начинот на евидентирање на децата жртви.
5. Да се користат законските решенија што ги пропишува Законот за правда за децата од страна на јавните обвинителства и судовите во делот на ресторативната правда и примена на медијацијата, алтернативните мерки и

мерките на одвраќање како можност за вонсудско решавање на постапките за деца.

6. Постапување со деца жртви да се одвива само врз основа на Протоколот за работата на меѓусекторските тимови усвоен од Националното координативно тело при МТСП.
7. Измена на ЗПД со цел пропишување постапка за посредување во случај на сторен прекршок.
8. Почитување на правото на детето на бранител во полициска станица и правото на адвокат и бесплатна правна помош во Центарот за социјална работа.
9. Континуирана поддршка на ВПД Тетово и Затворот за деца во Охрид.
10. Потребно е да се зајакне улогата на ЦСР во однос на надлежности, материјално-финансиски и кадровски предуслови за пружање соодветен постпенален третман на деца по излегување од установа.
11. Поголема практична примена на законските решенија од Законот за правда за децата од страна на центрите за социјална работа и примена на посредувањето како можност од листата на мерки за помош и заштита.
12. Потребно е да се подобрат и зајакнат институционалните услови за извршување на дисциплинската мерка - Упатување во Центар за деца во Скопје согласно одредбите од Законот за правда за децата со што ќе се поттикне и нејзиното изрекување од страна на судиите. Неопходно е да се развие мрежа на центри за деца на регионално ниво.
13. Дефинирање на условите што треба да ги исполнува згрижувачкото семејство на дете на кое судот му изрекол воспитна мерка – засилен надзор од згрижувачко семејство.
14. Да се користат законските решенија од страна на судовите во врска со примената на мерката условен отпуст од издржување на казна затвор за деца.
15. Да продолжи трендот за почесто изрекување алтернативни мерки кога судот ќе оцени дека и со нив може да се постигнат целите на казнувањето согласно индивидуалните карактеристики на детето.
16. Да продолжи трендот за упатување на странките на медијација во основните јавни обвинителства.
17. Поддржување на истражувања што ќе имаат за цел подробна анализа на ризик факторите што придонесуваат за значително зголемениот број деца жртви.

Прилози:

ПРИЛОГ 1: **Обработени податоци од собраните индикатори**

Во прилог на Извештајот на ДС за 2020 година, прикажани се Индикаторите за следење на имплементација на Законот за правда за децата и на состојбата со детското престапништво во Република Северна Македонија.

ДС од 2014 година користи листа од 32 индикатори, а податоците ги собира од 78 институции во системот на правда за децата и тоа од: 8 Сектори за внатрешни работи, 30 Центри за социјална работа, 26 Основни судови, 12 Основни јавни обвинителства во Република Северна Македонија што постапуваат пред судови со проширена надлежност и едно Основно јавно обвинителство за гонење на кривични дела од организиран криминал и корупција (Види: на крај на овој извештај - Листа на Индикатори).

Овие 32 индикатори по кои се собира податоците, во годишниот извештај се прикажани преку 24 индикатори поради тоа што за осум индикатори се собираат податоци од сите сектори кои се компарираат и сублимирани во заеднички коментар.

Добиените податоци преку индикаторите, статистички се обработени од страна на ангажиран професионалец - статистичар, направена е квантитативна и квалитативна анализа и истите се прикажани во 29 табели и 15 графикони. Направена е компарација како по години, така и по институции. Добиените податоци се споредени на 100.000 популација на деца во Република Северна Македонија, која е универзална меѓународна единица за можна споредба со други земји. По извршената проверка во дата базата на Trans Monee (<http://www.transmonee.org/databases.php>), констатирано е дека нема објавено податоци за 2020 година како би можеле да направиме компарација со состојбата на детското престапништво и во други земји.

Врз основа на анализата изведени се заклучоци во однос на:

- Состојбата со детското престапништво во Република Северна Македонија во 2020 година, односно состојбата со децата во ризик и децата сторители на дејствија што со закон се предвидени како кривични дела и прекршоци;
- Состојбата со децата жртви на дејствија што со закон се предвидени како кривични дела и децата сведоци како и постапување, грижа и заштита од страна на институциите;
- Прикажување на трендови и тенденции на пораст или на намалување споредено со 2019 година;
- Ефикасноста и ефективноста на институциите во спроведување на Законот за правда за децата, примена на мерките за помош и заштита, на воспитните и алтернативните мерки и примена на санкции;
- Подготвеноста на институциите за собирање на релевантни податоци и користењето на нивните електронски програми за бележење и собирање на податоци за деца.

Индикатор 1: Деца во ризик

1.1. Упатени во Центар за социјална работа

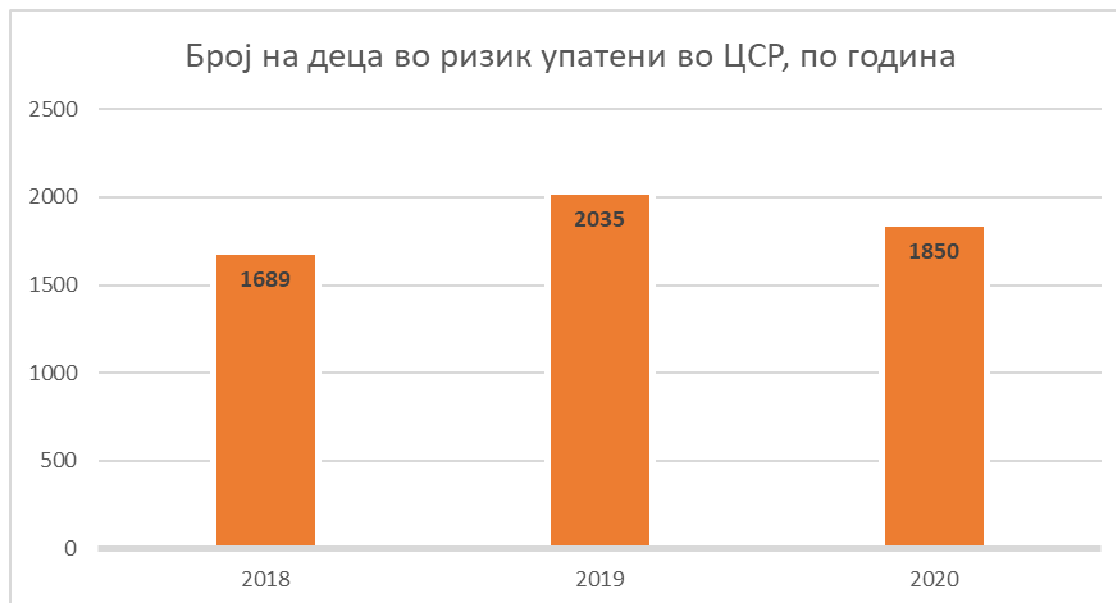
Со овој индикатор се мери бројот на деца во ризик кои биле упатени во центрите за социјална работа од страна на други институции или поединци во 2020 година, на популација од 100.000 деца. Извор на овој податок се 30 центри за социјална работа во Република Северна Македонија.

Табела 1: Деца упатени во центрите за социјална работа, по пол

	Број	%
Машки	1596	86%
Женски	254	14%
Вкупно	1850	100%

Од достапните податоци произлегува дека на популација од 100.000, во текот на 2020 година биле упатени 452 деца.

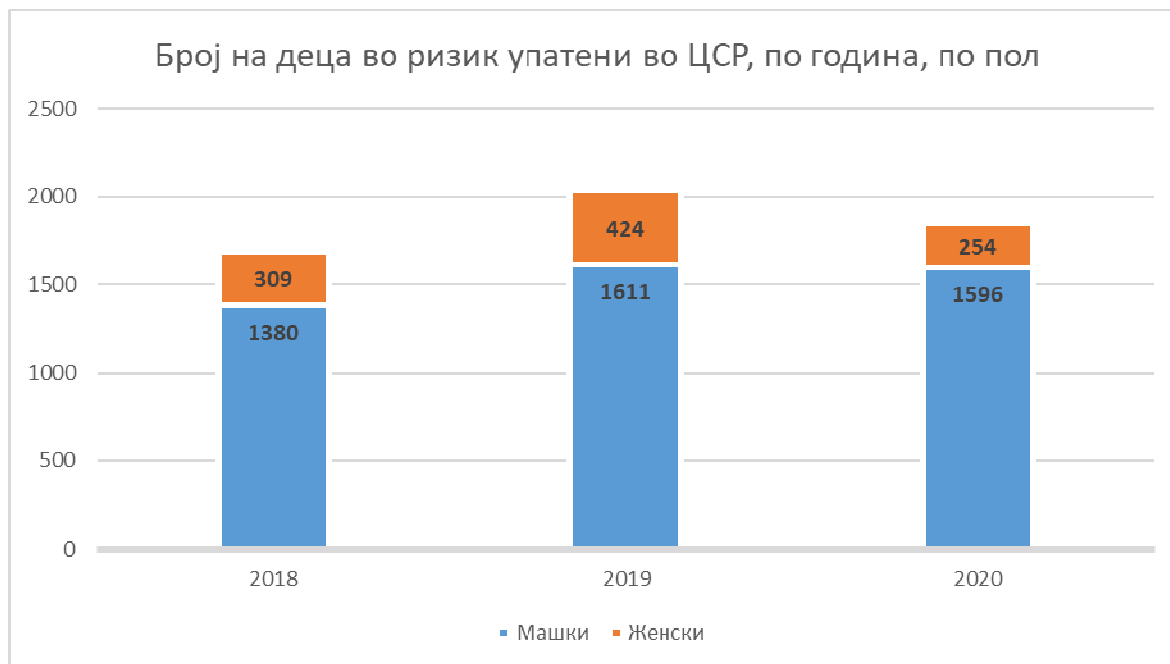
Споредено со претходните години, во 2020 бројот е намален за 9% во однос на 2019 и зголемен за 10% во однос на 2018 година.

Графикон 1: Број на деца во ризик упатени во ЦСР, по години

Споредено по пол, кај машките деца бројката во 2020 е намалена за 1% во однос на 2019 и зголемена за 16% во однос на 2018 година.

Кај женските деца, бројот во 2020 е намален за 40% споредено со 2019 и за 19% во однос на 2018 година.

Графикон 2: Број на деца во ризик упатени во ЦСР, по години и пол

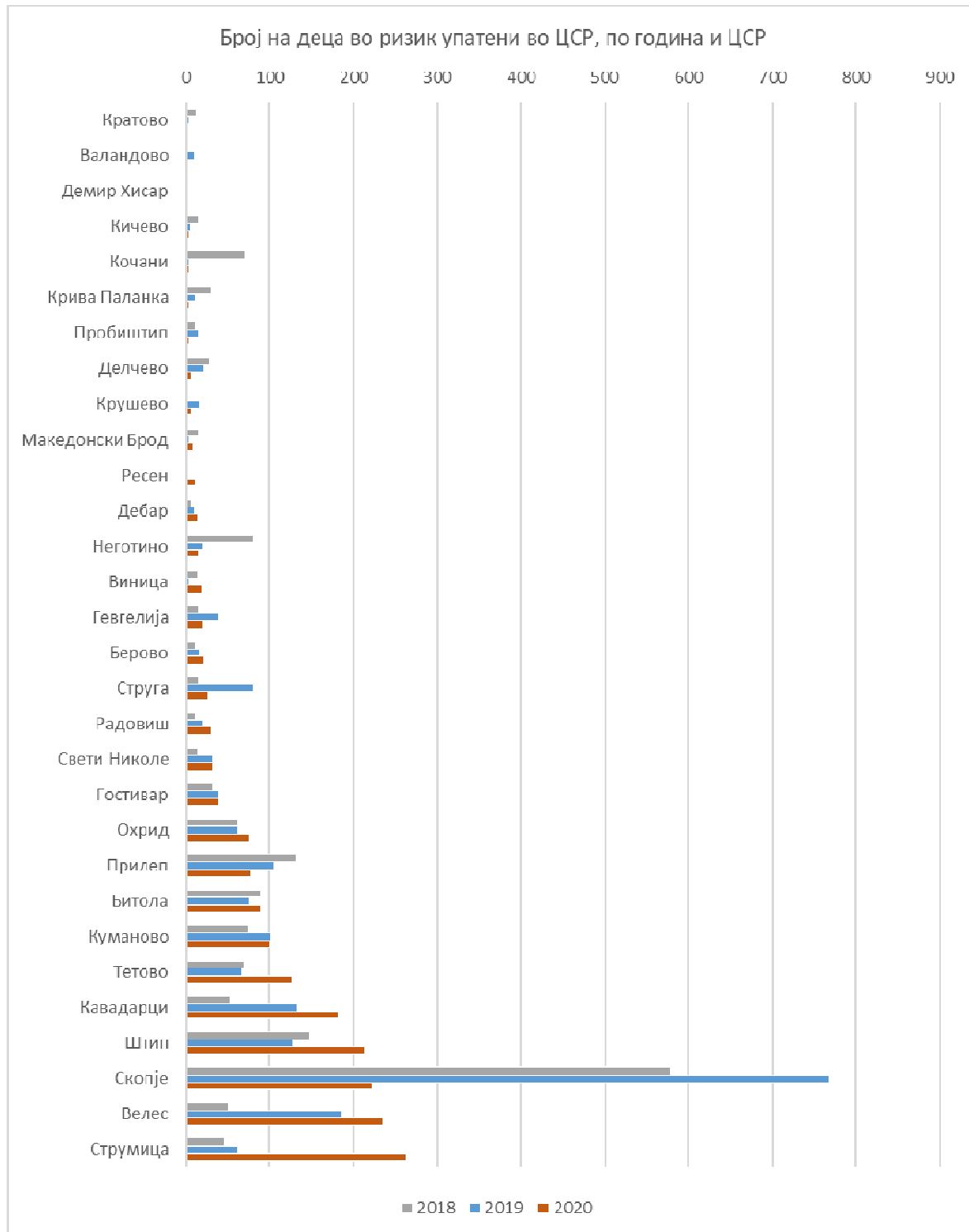
Најголем број деца се упатени во ЦСР Струмица (262), ЦСР Велес (235), ЦСР Скопје (222), ЦСР Штип (213) и ЦСР Кавадарци (182).

Најголем број деца од женски пол (37) се упатени во ЦСР Прилеп, а од машки пол (239) се упатени во ЦСР Струмица.

Табела 2: Деца упатени во центрите за социјална работа, по ЦСР и пол

ЦСР	М	Ж	Вк:	ЦСР	М	Ж	Вк:
Кратово	0	1	1	Берово	19	3	22
Валандово	1	1	2	Струга	24	2	26
Демир Хисар	2	0	2	Радовиш	19	11	30
Кичево	1	2	3	Свети Николе	25	6	31
Кочани	3	0	3	Гостивар	36	2	38
Крива Паланка	2	2	4	Охрид	71	5	76
Пробиштип	3	1	4	Прилеп	40	37	77
Делчево	6	0	6	Битола	75	15	90
Крушево	6	0	6	Куманово	82	18	100
Македонски Брод	8	0	8	Тетово	100	26	126
Ресен	8	3	11	Кавадарци	167	15	182
Делбар	12	2	14	Штип	198	15	213
Неготино	8	8	16	Скопје	202	20	222
Виница	19	0	19	Велес	201	34	235
Гевгелија	19	2	21	Струмица	239	23	262
Вкупно		М	Ж	Вкупно			
		1596	254				1850

Доколку се направи споредба на број на упатени деца по ЦСР во однос на 2019 година, може да се забележи значително опаѓање на бројот на деца во ризик во Скопје (од 768 во 2019 на 222 во 2020), поголеми промени не се бележат во Кавадарци, Штип и Велес, а значително зголемување има во ЦСР Струмица – од 61 дете во 2019 бројот се искачил на 262 деца во 2020 година.

Графикон 3: Број на деца во ризик упатени во ЦСР, по години и ЦСР

Табела 3: Известувања за деца во ризик испратени до ЦСР, по институција

Орган што пратил известување	Број на известувања
Оштетен	0
Дете	1
НВО	4
Родител/старател	20
Здравство	30
Училиште	91
ЈО	443
Други	583
МВР	684
Вкупно	1856

Од достапните податоци произлегува дека во текот на 2020 година за 1850 деца биле испратени 1856 известувања.

Тоа е намалување од 13% во однос на 2019 кога биле испратени 2141 известувања и зголемување од 10% во однос на 2018 година, кога биле испратени 1689 известувања.

1.2. Известувања од МВР до ЦСР

Вкупен број на известувања од МВР изнесува 544, односно 133 на популација од 100.000.

Оваа бројка е за 39% пониска од од 2019, кога бројот на известувања изнесувал 885 или 216 на 100.000.

Табела 4: Број на известувања од МВР до ЦСР, по пол

	Број	%
Машки	433	80
Женски	111	20
Вкупно	544	100

Во однос на полот, соодносот останува неизменет во последните четири години: во 2017 - 79% биле од машки пол, а 21% од женски пол, во 2018 - 80% биле од машки, 20% од женски пол, во 2019 - 81% биле од машки, 19% од женски пол, а во 2020 - 80% се од машки, 20% од женски пол.

Табела 5: Број на известувања од МВР до ЦСР, по СВР и пол

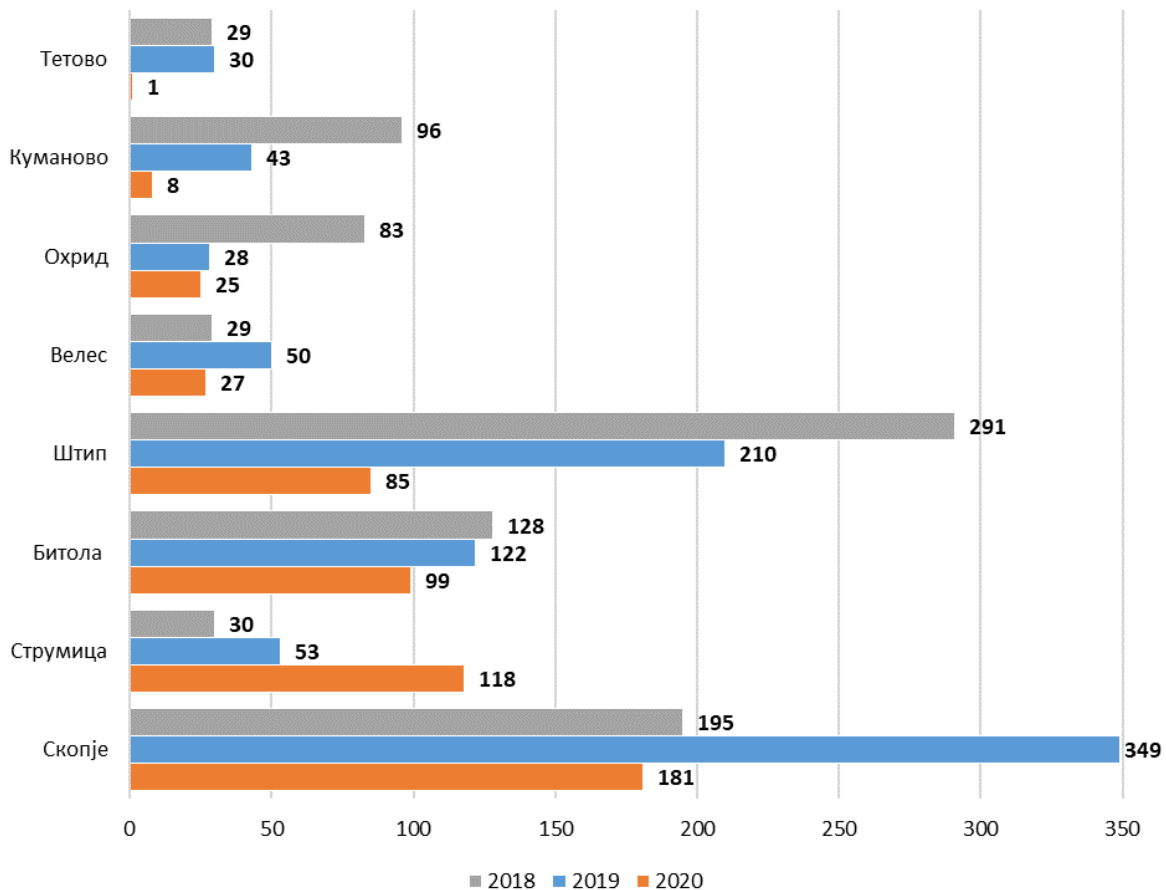
	Машки	Женски	Вкупно
Тетово	1	/	1
Куманово	4	4	8
Охрид	18	7	25
Велес	24	3	27
Штип	78	7	85

Битола	77	22	99
Струмица	90	28	118
Скопје	141	40	181
Вкупно	433	111	544

Најголем број на известувања се испратени од СВР Скопје, 181 известување. Најмал број е испратен од СВР Тетово – 1, и СВР Куманово – 8 известувања, додека од останатите СВР се испратени помеѓу 25 и 118 известувања.

Разликата во податоците доставени од МВР и ЦСР во 2020 година не отстапува од разликата во 2019. Во 2019 разликата изнесуваше 145, а во 2020 разликата изнесува 140 известувања.

Вкупен број на деца за кои е доставено писмено известување од СВР до ЦСР по година и СВР

Графикон 4: Вкупен број на деца за кои е доставено писмено известување од СВР до ЦСР, по години и по СВР

Индикатор 2: Деца жртви на кривични дела

Со овој индикатор се мери бројот на деца кои биле жртви на кривични дела евидентирани во институциите во системот на правда за децата за 2020 година на популација од 100.000 деца.

2.1. Евидентирани деца жртви на кривични дела во Центар за социјална работа

Во 12 центри нема евидентирано деца жртви. (Битола, Делчево, Демир Хисар, Кратово, Крива Паланка, Крушево, Македонски Брод, Пробиштип, Радовиш, Ресен, Струга и Штип).

Табела 6: Број на деца жртви идентификувани во ЦСР, по пол

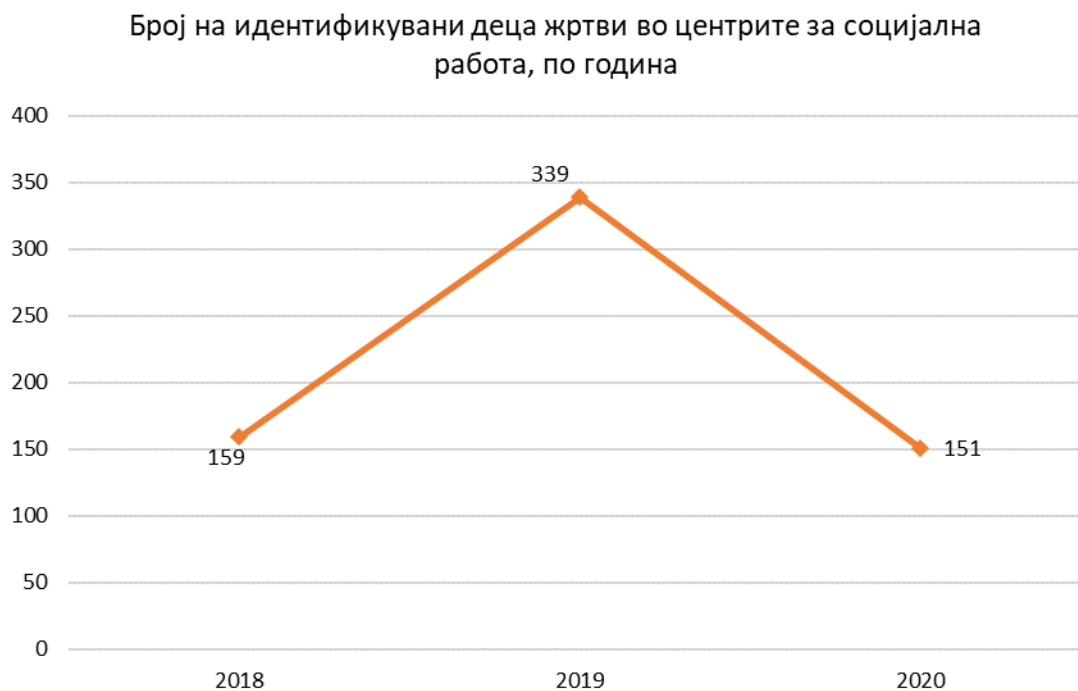
ЦСР	М	Ж	Вк:	ЦСР	М	Ж	Вк:
Битола	0	0	0	Кочани	0	1	1
Делчево	0	0	0	Свети Николе	0	1	1
Демир Хисар	0	0	0	Виница	0	2	2
Кратово	0	0	0	Гостивар	0	2	2
Крива Паланка	0	0	0	Дебар	0	2	2
Крушево	0	0	0	Кавадарци	0	2	2
Македонски Брод	0	0	0	Неготино	0	2	2
Пробиштип	0	0	0	Охрид	1	1	2
Радовиш	0	0	0	Кичево	0	3	3
Ресен	0	0	0	Струмица	0	4	4
Струга	0	0	0	Скопје	5	0	5
Штип	0	0	0	Тетово	1	7	8
Берово	0	1	1	Куманово	6	12	18
Валандово	1	0	1	Прилеп	31	1	32
Гевгелија	0	1	1	Велес	54	10	64
		М	Ж	Вкупно			
	Вкупно	99	52	151			

Вкупен број на евидентирани деца жртви во 2020 е 151, односно 37 деца жртви на 100.000 популација.

Оваа бројка е повеќе од двојно пониска од 2019 кога изнесуваше 339 и не се разликува од 2018, кога беа евидентирани 159 деца жртви.

Од евидентираните 66% се од машки пол, а 34% се од женски пол, и иако вкупниот број евидентирани деца е двојно помал во споредба со 2019 година, се бележи зголемување на учеството на децата од женски пол од 28% во 2019 на 34.4% во 2020 година.

Најголем број е евидентиран во Велес – 64 деца. Зачудува малиот број евидентирани деца жртви во ЦСР Скопје, каде што во 2019 имало 212 деца жртви, а во 2020 само 5 деца жртви.

Графикон 5: Број на идентификувани деца жртви во центрите за социјална работа во периодот 2018-2020 година

2.2. Евидентирани деца жртви на кривични дела од МВР

Вкупен број на деца жртви на кривични дела идентификувани од Министерството за внатрешни работи е 327 што претставува 80 деца жртви на популација од 100.000 деца.

Од вкупниот број, 57% се од машки пол, додека 43% се од женски пол.

Табела 7: Број на деца жртви идентификувани од МВР, по СВР и пол

	Машки	Женски	Вкупно
Куманово	3	4	7
Струмица	10	16	26
Охрид	21	7	28
Тетово	13	22	35
Велес	32	18	50
Штип	20	35	55
Скопје	43	19	62
Битола	44	20	64
Вкупно	186	141	327

Бројот на деца жртви во 2020 е за 13% помал од бројот во 2019, и за 34% помал од 2018 година кога како жртви биле евидентирани вкупно 374, односно 498 деца.

Најголем број на деца жртви се идентификувани од СВР Скопје и Битола.

2.3. Идентификувани деца жртви на кривични дела од јавните обвинителства

Бројот на деца жртви идентификувани од ЈО во 2020 година е 601, односно 147 на 100.000 деца.

Бројот на деца жртви во 2020 е за 50% повисок од 2019 од 2018 година кога како жртви биле евидентирани вкупно 403, односно 401 дете.

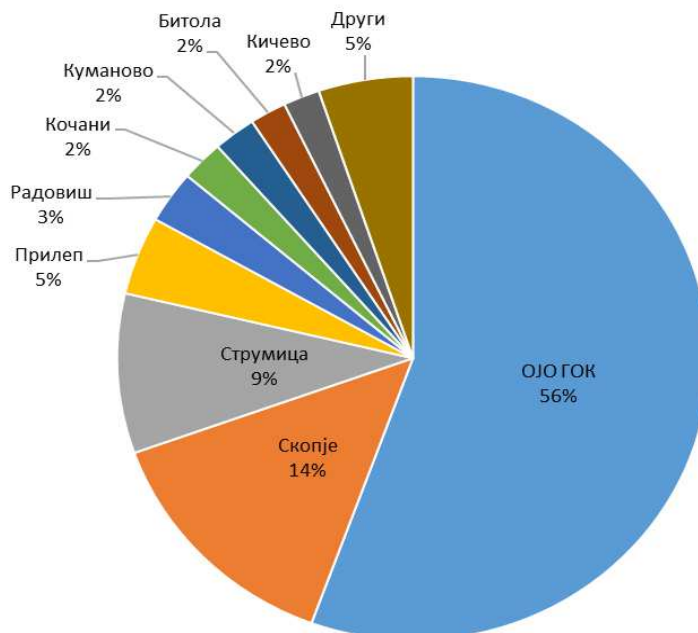
Поголем број од жртвите, 60% се од машки пол, 40% се од женски пол.

Најголем број деца жртви се идентификувани од страна на ОЈО за гонење на организиран криминал (334).

Табела 8: Број на деца жртви идентификувани од јавните обвинителства, по ОЈО и според пол

ОЈО	М	Ж	Вк:	ОЈО	М	Ж	Вк:
Кавадарци	0	0	0	Кичево	7	5	12
Струга	2	0	2	Кочани	9	5	14
Охрид	3	0	3	Куманово	8	6	14
Гостивар	0	4	4	Радовиш	10	8	18
Велес	3	4	7	Прилеп	13	14	27
Штип	5	2	7	Струмица	30	25	55
Тетово	5	3	8	Скопје	56	28	84
Битола	8	4	12	ОЈО ГОК	/	/	334
Вкупно				М	Ж	Вкупно	
				159 ²	108	601	

Процент на деца жртви идентификувани од Јавни Обвинителства

² Податоците од ОЈО ГОК не се дисагрегирани по пол.

Графикон 6: Деца жртви идентификувани во Јавните обвинителства

2.4. Идентификувани деца жртви на кривични дела од суд

Во 2020 год. во основните судови во Република Северна Македонија евидентирани се 626 деца жртви на кривични дела, што претставува 153 деца на популација од 100.000.

Од нив, 86% се од машки пол и 14% од женски пол.

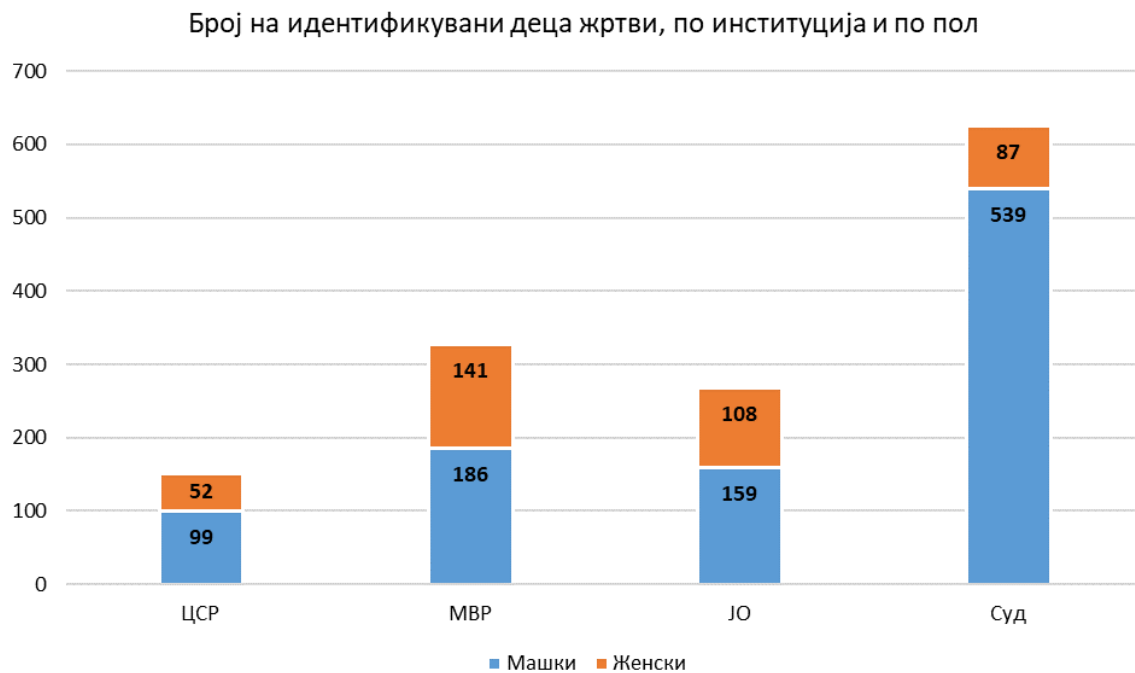
ОС Битола, Гостивар, Кочани, и Охрид, немаат идентификувано деца жртви во 2020 година.

Бројот на деца жртви во 2020 година е за 645% повисок од 2019 година, кога биле регистрирани 84 деца жртви, и за 112% повисок од 2018 кога бројот на деца жртви изнесувал 295.

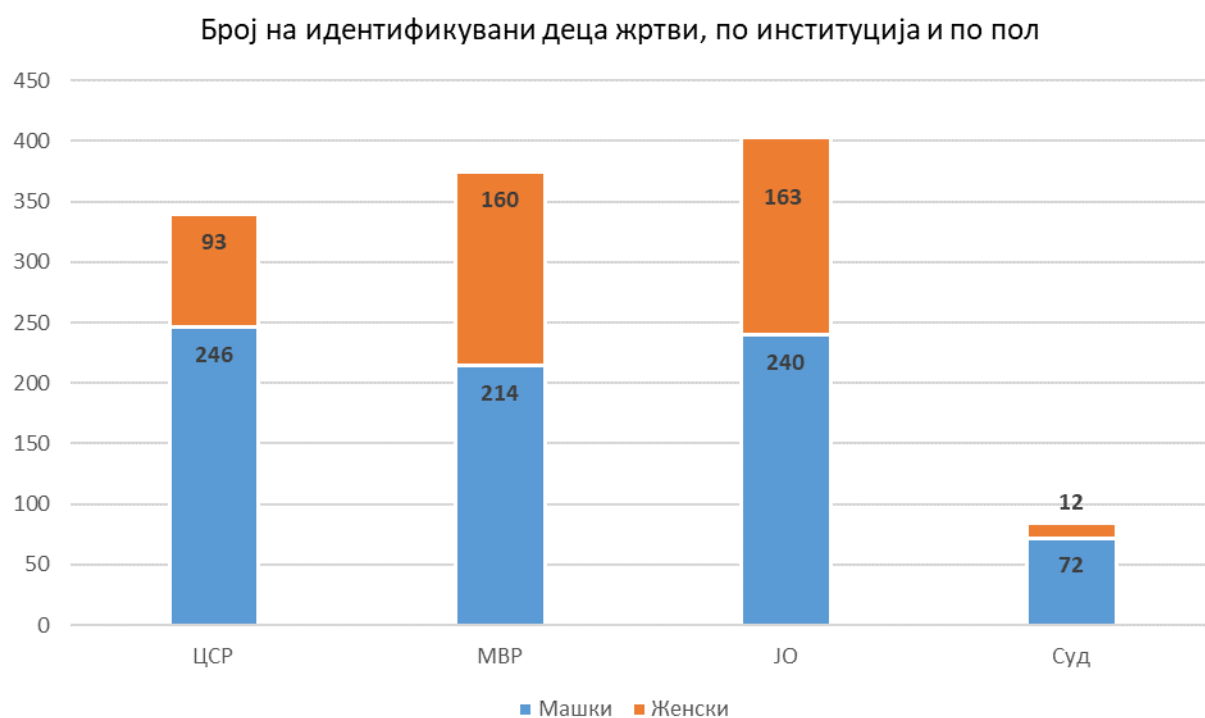
Табела 9: Број на деца жртви идентификувани од основните судови, по ОС и пол

Основен суд	Машки	Женски	Вкупно
ОС Битола	0	0	0
ОС Гевгелија	0	0	0
ОС Гостивар	0	0	0
ОС Кочани	0	0	0
ОС Охрид	0	0	0
ОС Прилеп	0	0	0
ОС Кавадарци	0	1	1
ОС Кичево	1	0	1
ОС Неготино	1	0	1
ОС Ресен	2	0	2
ОС Струга	7	0	7
ОС Куманово	5	3	8
ОС Велес	11	12	23
ОС Штип	91	2	93
Основен кривичен суд Скопје	64	47	111
ОС Струмица	121	9	130
ОС Тетово	236	13	249
Вкупно	539	87	626

Со цел да се добие споредбена претстава за бројот на идентификувани деца жртви по институции и по пол во текот на 2019 и на 2020 година, податоците графички се прикажани подолу:

Графикон 7: Број на деца жртви по институции и пол – 2020 година

Графикон 8: Број на деца жртви по институции и пол – 2019 година

Ако се направи споредба на податоците прикажани на Графиконот 7 (за 2020 година) и Графиконот 8 (за 2019 година) веднаш се забележуваат големи разлики во однос на идентификуваните деца жртви во различните органи.

Во 2019 година најмал број деца жртви беа кај судовите, а најголем кај јавните обвинители, при што во 2020 година се забележува обратен тренд што се должи на фактот што за постапките за кои минатата година постапувале јавните обвинители, оваа извештајна година за случаите во кои биле инволвирани децата жртви се водела судска постапка и тие се јавуваат како индикатор во бројот на деца жртви пред судовите.

И во 2019 и оваа година приближен е соодносот помеѓу идентификуваните деца жртви од страна на МВР и на јавното обвинителство.

Во однос на ЦСР се забележува драстично намалување на бројот на деца жртви, што во еден дел може да се должи на фактот што во 2020 година, како година на пандемија, биле намалени случаите каде што децата биле жртви, но треба да се обрне внимание на начинот на евидентирање и известување за деца жртви.

Индикатор 3: Деца во судир со законот

Со овој индикатор се мери број на деца кои биле повикани во полициска станица на вкупна популација на деца заради добивање информации, а за кои постојат основи на сомнение дека сториле дејствија кои со закон се предвидени како кривично дела.

Вкупен број на деца повикани во полициска станица во 2020 година изнесува 875. Од нив, 485 деца се во својство на пријавени, што претставува 118 деца на популација од 100.000.

Освен пријавените, во полициска станица се повикани и 230 деца во својство на сведок и 104 деца жртви.

Споредено со 2019 година, кога вкупно 1367 деца биле повикани, во 2020 година бројката е намалена за 492 деца или за 36%.

Во 2018, 1264 деца биле повикани во полициска станица, што значи дека во 2020 бројката на повикани деца е намалена за 389 деца или за 31%.

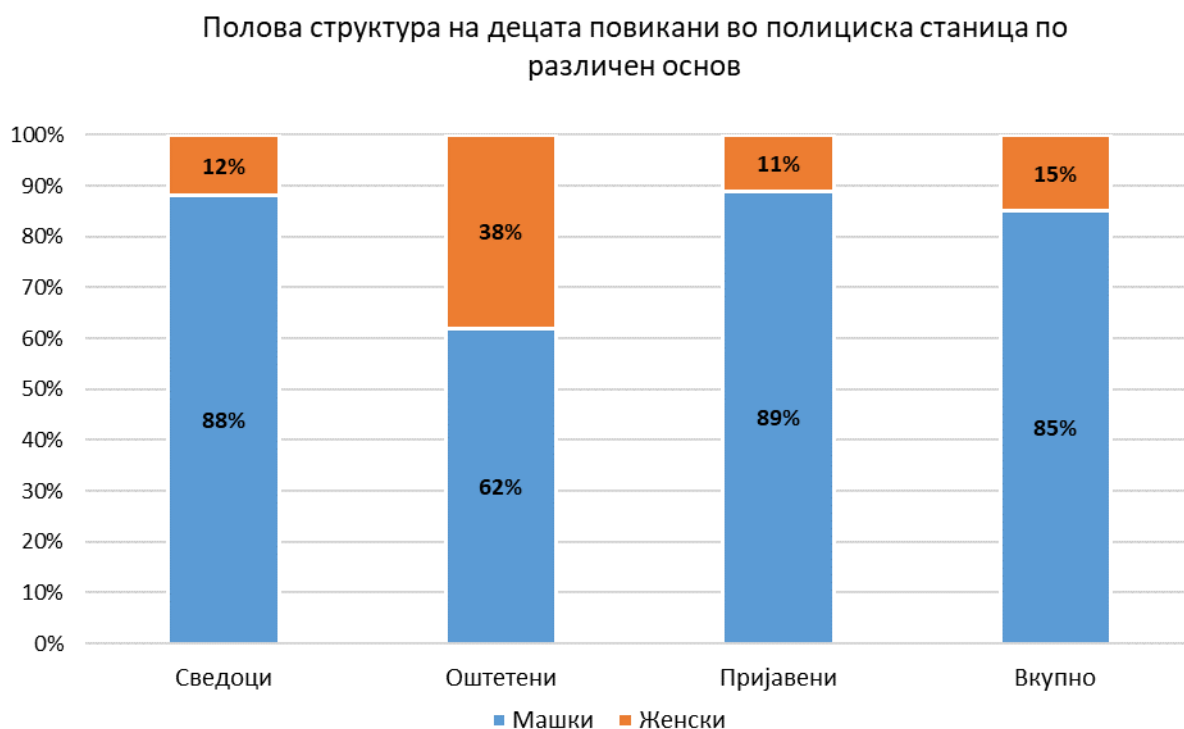
Табела 10: Број на деца повикани во ПС заради собирање на информации од страна на МВР

	Сведоци			Оштетени			Пријавени			Вкупно		
	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:
Струмица	8	3	11	2	/	2	9	/	9	19	3	22
Куманово	11	7	18	3	4	7	12	1	13	26	12	38
Битола	28	4	32	7	6	13	15	/	15	50	10	60
Велес	4	1	5	5	5	1/	39	8	47	48	14	62
Штип	4	/	4	3	/	3	54	4	58	61	4	65
Охрид	23	2	25	12	6	18	24	7	31	59	15	74
Тетово	48	7	55	1	8	9	13	1	14	62	16	78
Скопје	76	4	8/	31	11	42	267	31	298	374	46	420
Вкупно	202	28	230	64	40	104	433	52	485	745	130	875

Од вкупниот број, 745 деца или 85% се од машки пол, додека 130 или 15% од женски. Половата структура е различна кај различните категории деца.

Процент на женски деца е највисок кај оштетени (38%) а најнизок кај пријавени (11%).

Графикон 9: Полова структура на децата повикани во полициска станица по различен основ

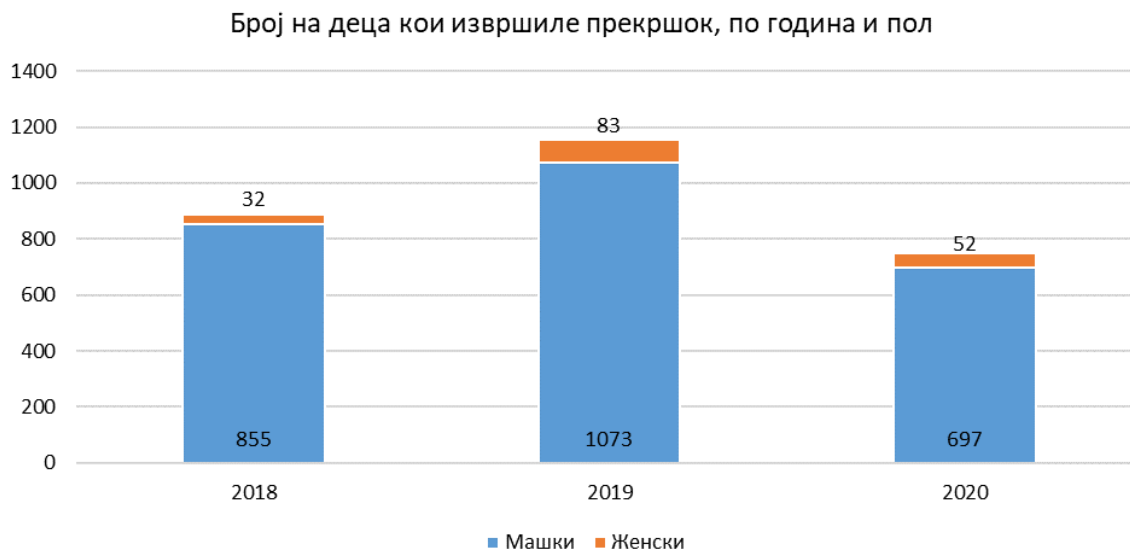
Индикатор 4: Прекршочни постапки и прекршочни санкции спрема деца

Овој индикатор го мери бројот на деца за кои се поднесени барања за поведување прекршочна постапка од страна на МВР, изречени прекршочни санкции од страна на судовите и бројот на доставени наоди и мислења од страна на центрите за социјална работа.

4.1. Министерство за внатрешни работи

Вкупниот број на деца кои во 2020 извршиле прекршок е 749 (183 на 100.000 деца). Оваа бројка е за 35% пониска од 2019, кога изнесуваше 1156 и за 12% пониска од 2018 кога била 887.

Најголем број прекршоци е извршен во Велес (295).

Графикон 10: Број на деца кои извршиле прекршок, по година и пол

Поголем дел од извршителите – 697 деца или 93% се машки деца, додека 52 деца или 7% се од женски пол.

Табела 11: Број на деца кои извршиле прекршок, по СВР и пол

	<i>Машки</i>	<i>Женски</i>	<i>Вкупно</i>
Струмица	0	0	0
Охрид	19	2	21
Куманово	18	3	21
Штип	30	1	31
Битола	31	3	34
Тетово	131	7	138
Скопје	200	9	209
Велес	268	27	295
Вкупно	697	52	749

Во однос на возраста, 225 деца или 30% се помлади од 16 години. Процентот на помлади малолетници меѓу извршителите на прекршоци е највисок во Битола (44%) а најнизок во Охрид (10%) и Штип (6%).

Споредено со 2019 година, се бележи зголемено на учеството на деца помлади од 16 години (од 25% во 2010 на 30% во 2020 година).

Во Велес се зголемени случаите во 2020 во однос на 2019 (од 143 на 295 случаи), а во Тетово, обратно, се бележи намален број на случаи (од 326 во 2019 на 138 во 2020 година).

Табела 12: Број на деца кои извршиле прекршок, по СВР и возраст

	<i>Под 16 години</i>	<i>Од 16 до 18 години</i>	<i>Вкупно</i>

Струмица	0	0	0
Охрид	2	19	21
Куманово	7	14	21
Штип	2	29	31
Битола	15	19	34
Тетово	44	94	138
Скопје	53	156	209
Велес	102	193	295
Вкупно	225(30%)	524 (70%)	749

Постапка за посредување е успешно завршена кај 57 деца (36 кај деца до 16 години и 21 кај деца од 16 до 18 години) што претставува 8% од вкупниот број на деца кои извршиле прекршок. За останатите 692 деца поднесено е барање за поведување прекршочна постапка.

Табела 13: Број на деца за кои е поведена постапка за посредување и кај кои е успешно завршена

	Поднесено барање за ПП ³ до 16 години			Постапка на посредување до 16 години / успешна			Поднесени барања за ПП од 16 до 18 години			Постапка на посредување од 16 до 18 години / успешна			Вкупно
	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:	
Струмица	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Охрид	1	1	2	0	0	0	18	1	19	0	0	0	21
Куманово	5	2	7	0	0	0	13	1	14	0	0	0	21
Штип	0	0	0	2	0	2	27	1	28	1	0	1	31
Битола	0	0	0	15	0	15	0	0	0	16	3	19	34
Тетово	31	4	35	9	0	9	90	3	93	1	0	1	138
Скопје	39	4	43	9	1	10	152	4	156	0	0	0	209
Велес	96	6	102	0	0	0	172	21	193	0	0	0	295
Вкупно	172	17	189	35	1	36	472	31	503	18	3	21	749

4.2. Центри за социјална работа

Во 2020 година судовите побарале од центрите за социјална работа мислење за 697 деца спрема кои е поведена прекршочна постапка, од кои 654 за машки, а 43 за деца од женски пол, односно од вкупниот број 94% се деца од машки пол. Најголем број на прекршочни постапки има во Центарот за социјална работа во Велес, спрема 142 деца, во Скопје и Куманово, по 89 деца.

Бројот во 2020 е за 30% понизок од 2019 (1002) и за 18% понизок од 2018 (850).

Табела 14: Број на деца за кои судот побарал мислење од ЦСР, по пол

ЦСР	М	Ж	Вк:	ЦСР	М	Ж	Вк:
Битола	0	0	0	Македонски Брод	8	0	8

³ ПП - прекршочна постапка

<i>Кратово</i>	0	0	0	<i>Берово</i>	9	0	9
<i>Крива Паланка</i>	0	0	0	<i>Гевгелија</i>	8	1	9
<i>Крушево</i>	0	0	0	<i>Радовиш</i>	10	0	10
<i>Прилеп</i>	0	0	0	<i>Свети Николе</i>	11	0	11
<i>Демир Хисар</i>	1	0	1	<i>Охрид</i>	19	0	19
<i>Пробиштип</i>	1	0	1	<i>Струга</i>	22	0	22
<i>Валандово</i>	1	0	1	<i>Штип</i>	20	2	22
<i>Делчево</i>	2	0	2	<i>Кочани</i>	31	3	34
<i>Струмица</i>	2	2	4	<i>Неготино</i>	53	2	55
<i>Кичево</i>	3	0	3	<i>Тетово</i>	57	3	60
<i>Ресен</i>	4	0	4	<i>Кавадарци</i>	80	4	84
<i>Дебар</i>	5	0	5	<i>Скопје</i>	79	10	89
<i>Виница</i>	6	0	6	<i>Куманово</i>	86	3	89
<i>Гостивар</i>	6	1	7	<i>Велес</i>	130	12	142
Вкупно			М	Ж	Вкупно		
			654	43	697		

4.3. Суд

Вкупен број на деца на кои во 2020 им се изречени пркршочни санкции е 1332, од нив 1269 (95%) се машки и 63 (5%) женски.

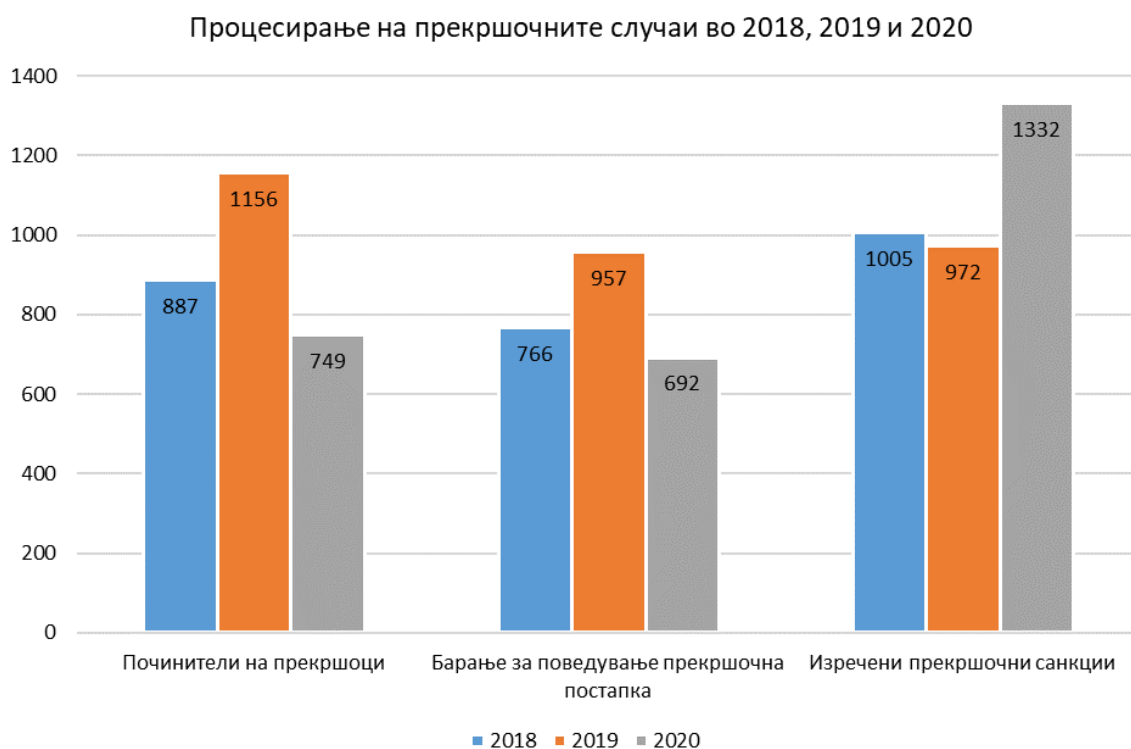
Оваа бројка е за 37% повисока од 2019 кога беа изречени прекршочни санкции на 972 деца и за 33% повисока од 2018 кога санкции се изречени на 1005 деца.

Најголем број прекршочни санкции се изречени од судот во Скопје (652) и Тетово (201). Во судот во Кичево, Неготино, Прилеп, Ресен, Струга и Струмица не се изречени прекршочни санкции.

Табела 15: Број на деца за кои судот изрекол прекршочни санкции, по ОС и пол

<i>Основен суд</i>	<i>М</i>	<i>Ж</i>	<i>Вк:</i>	<i>Основен суд</i>	<i>М</i>	<i>Ж</i>	<i>Вк:</i>
<i>ОС Кичево</i>	0	0	0	<i>ОС Охрид</i>	8	0	8
<i>ОС Неготино</i>	0	0	0	<i>ОС Кочани</i>	10	0	10
<i>ОС Прилеп</i>	0	0	0	<i>ОС Штип</i>	31	0	31
<i>ОС Ресен</i>	0	0	0	<i>ОС Куманово</i>	53	2	55
<i>ОС Струга</i>	0	0	0	<i>ОС Гостивар</i>	86	4	90
<i>ОС Струмица</i>	0	0	0	<i>ОС Кавадарци</i>	91	6	97
<i>ОС Гевгелија</i>	5	0	5	<i>ОС Велес</i>	158	17	175
<i>ОС Битола</i>	8	0	8	<i>ОС Тетово</i>	189	12	201
				<i>Основен кривичен суд Скопје</i>	630	22	652
Вкупно			М	Ж	Вкупно		
			1269	63	1332		

На графиконот подолу претставени се споредбени податоци за периодот 2018-2020 година со цел добивање претстава за трендот на деца сторители наспроти изречените санкции за прекршоците.

Графикон 11: Процесирање на прекршочни случаи во 2018, 2019 и 2020 година

Индикатор 5: Посебни простории за водење на разговор во ПС

Од вкупно 875 деца повикани во полициска станица, разговор во посебна просторија е воден со 36 деца, односно со 4% од повиканите деца.

Најголем број е во Штип – 18 деца, додека во Битола, Куманово, Охрид и Струмица со ниту едно дете не е разговарано во посебна просторија.

Споредено со 2019, кога имаше 97 дете, бројката е пониска за 61 дете или за 63%. Во 2018, разговор во посебна просторија е воден со 121 дете.

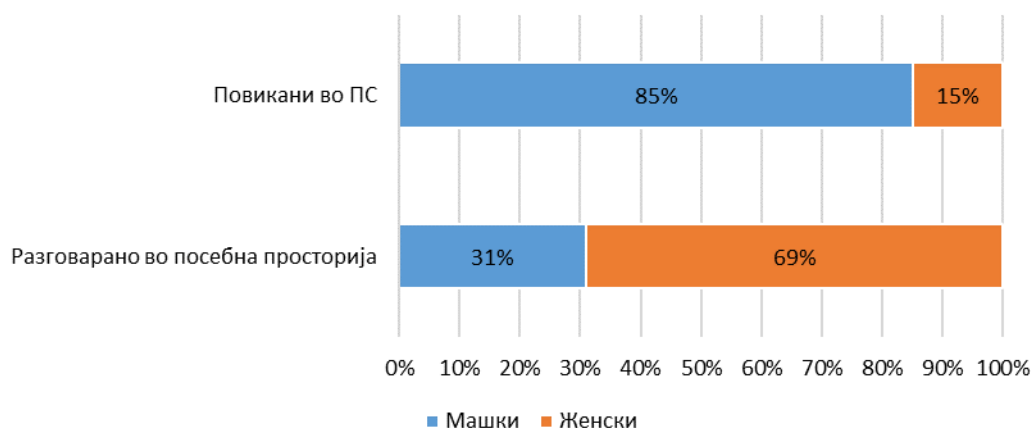
Табела 16: Број на деца со кои е воден разговор во посебни простории, по СВР и пол

	<i>Машки</i>	<i>Женски</i>	<i>Вкупно</i>
Битола	0	0	0
Куманово	0	0	0
Охрид	0	0	0
Струмица	0	0	0
Скопје	0	2	2
Велес	0	6	6
Тетово	2	8	10
Штип	9	9	18
Вкупно	11	25	36

Половата структура на децата со кои е разговарано не ја одразува структурата на децата кои се повикани во полициска станица.

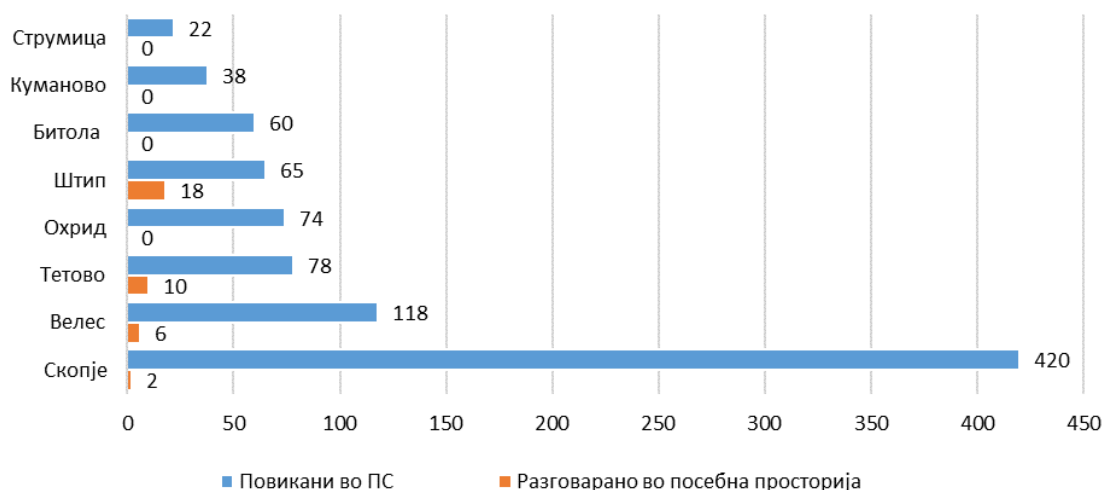
Во бројот на повикани деца машките учествуваат со 85%, додека кај децата со кои е разговарано во посебна просторија позастапени се женските деца со 69%.

Процент на деца повикани во полициска станица и деца со кои е разговарано во посебна просторија, по пол

Графикон 12: Број на деца повикани во ПС и деца со кои се разговарало во посебни простории, по пол

Број на деца повикани во полициска станица и деца со кои е разговарано во посебна просторија

Графикон 13: Број на деца повикани во ПС и деца со кои се разговарало во посебни простории, според СВР

Индикатор 6: Задржани деца во полициска станица

Со овој индикатор се мери процентот на деца кои биле задржани во полициска станица, во однос на вкупниот број повикани деца во 2019 година

Од вкупно повикани 875 деца, во полициска станица биле задржани 62, односно 7% од повиканите.

Процентот на задржани деца е највисок во Тетово, каде се задржани 30% од повиканите деца.

Во останатите градови, процентот на задржани деца се движи од 0% до 11%.

Во однос на полот, 90% од задржаните деца се од машки и 10% од женски пол.

Табела 17: Број на деца задржани во полициска станица, по СВР пол

	Машки	Женски	Вкупно
Струмица	0	0	0
Битола	0	0	0
Штип	2	0	2
Велес	4	0	4
Куманово	4	0	4
Охрид	8	0	8
Скопје	20	0	20
Тетово	18	6	24
Вкупно	56	6	62

Бројот на задржани деца во 2020 е за 11% повисок од 2019, кога биле задржани 56 деца и за 37% понизок од 2018 година кога бројот на задржани бил 98.

Индикатор 7: Деца во ризик кон кои се применети мерки на помош и заштита во Центар за социјална работа

Со овој индикатор се мери процентот на децата во ризик кои во центарот добиле услуги, односно се примениле мерки за помош и заштита во 2019 година, споредбено со сите деца во ризик кои се упатени во ЦСР. Податоците се собрани од сите 30 центри за социјална работа во Република Северна Македонија.

Од вкупно 1850 деца во ризик евидентирани во центрите за социјална работа, во 2020 година мерки за помош и заштита биле применети кон 779 деца односно кон 42% од децата во ризик. Од нив 82% се деца од машки пол, а 18% се од женски пол.

Споредено со претходните години, процентот на децата во ризик кон кои биле применети мерки за помош и заштита во 2020 е за 39 процентни поени понизок во однос на 2019 кога изнесуваше 81% и за 11 процентни поени понизок од 2018 кога изнесуваше 53%

Табела 18: Број на деца во ризик кон кои се применети мерки на помош и заштита, по ЦСР и пол

ЦСР	М	Ж	Вк:	ЦСР	М	Ж	Вк:
Дебар	0	0	0	Македонски Брод	8	0	8
Кратово	0	0	0	Струга	8	1	9
Крива	0	0	0	Неготино	5	5	10

Паланка							
Ресен	0	0	0	Кавадарци	15	1	16
Пробиштип	0	1	1	Гевгелија	16	2	18
Валандово	1	1	2	Тетово	11	7	18
Делчево	2	0	2	Битола	22	7	29
Демир Хисар	2	0	2	Радовиш	19	11	30
Кочани	2	0	2	Свети Николе	25	6	31
Виница	1	2	3	Гостивар	36	2	38
Кичево	0	3	3	Прилеп	31	17	48
Берово	1	4	5	Штип	73	2	75
Струмица	4	1	5	Скопје	81	15	96
Крушево	6	0	6	Куманово	69	29	98
Охрид	4	2	6	Велес	193	25	218
Вкупно		М	Ж	Вкупно			
		635	144	779			

Индикатор 8: Применети мерки на помош и заштита на деца во ризик во Центар за социјална работа

Со овој индикатор се мери бројот на мерки за помош и заштита во период од една година, споредбено со вкупниот број на деца во ризик кон кои се примениле. Споредбата со индикаторот број 7 може да ни покаже колку мерки во просек се применуваат на едно дете.

Кон вкупно 1850 деца во ризик, во 2020 година биле применети 1287 мерки, односно по 0,70 мерки по дете. Ова е намалување во однос на 2019 и 2018 година кога биле применети по 3,09 односно 3,82 мерки по дете.

Во однос на пол, кон децата од женски пол се применети во просек по 1,04 мерки, додека кон машките деца по 0,64 мерки.

Табела 19: Број на применети мерки на помош и заштита, по ЦСР и пол

	Машки			Женски			Вкупно		
	Број на деца во ризик	Број на применети мерки	Број на мерки по дете	Број на деца во ризик	Број на применети мерки	Број на мерки по дете	Број на деца во ризик	Број на применети мерки	Број на мерки по дете
Кратово	0	0	/	1	0	0,00	1	0	0,00
Крива Паланка	2	0	0,00	2	0	0,00	4	0	0,00
Ресен	8	0	0,00	3	0	0,00	11	0	0,00
Струмица	239	4	0,02	23	1	0,04	262	5	0,02
Штип	198	10	0,05	15	5	0,33	213	15	0,07
Кавадарци	167	15	0,09	15	1	0,07	182	16	0,09
Радовиш	19	0	0,00	11	4	0,36	30	4	0,13
Охрид	71	12	0,17	5	3	0,60	76	15	0,20
Пробиштип	3	0	0,00	1	1	1,00	4	1	0,25
Гевгелија	19	4	0,21	2	2	1,00	21	6	0,29
Делчево	6	2	0,33	0	0	/	6	2	0,33
Струга	24	8	0,33	2	1	0,50	26	9	0,35
Прилеп	40	23	0,58	37	10	0,27	77	33	0,43

Скопје	202	81	0,40	20	15	0,75	222	96	0,43
Виница	19	3	0,16	0	6	/	19	9	0,47
Тетово	100	57	0,57	26	19	0,73	126	76	0,60
Неготино	8	5	0,63	8	5	0,63	16	10	0,63
Валандово	1	1	1,00	1	1	1,00	2	2	1,00
Дебар	12	12	1,00	2	2	1,00	14	14	1,00
Кичево	1	0	0,00	2	3	1,50	3	3	1,00
Крушево	6	6	1,00	0	0	/	6	6	1,00
Македонски Брод	8	8	1,00	0	0	/	8	8	1,00
Битола	75	72	0,96	15	24	1,60	90	96	1,07
Берово	19	5	0,26	3	20	6,67	22	25	1,14
Гостивар	36	43	1,19	2	6	3,00	38	49	1,29
Велес	201	278	1,38	34	89	2,62	235	367	1,56
Кочани	3	5	1,67	0	0	/	3	5	1,67
Куманово	82	211	2,57	18	30	1,67	100	241	2,41
Демир Хисар	2	10	5,00	0	0	/	2	10	5,00
Свети Николе	25	149	5,96	6	15	2,50	31	164	5,29
Вкупно	1596	1024	0,64	254	263	1,04	1850	1287	0,70

Индикатор 9: Остварено право на детето на бранител во МВР и бесплатна правна помош на детето за присуство на адвокат во ЦСР

Со овој индикатор се мери процентот на деца кои биле повикани во полициска станица заради добивање на информации, а за кои бил присутен бранител при водењето на разговорот.

9.1. Министерство за внатрешни работи

Од вкупниот број на деца (875) по било кој основ повикани во полициска станица, право на бранител оствариле 58% односно 504 деца.

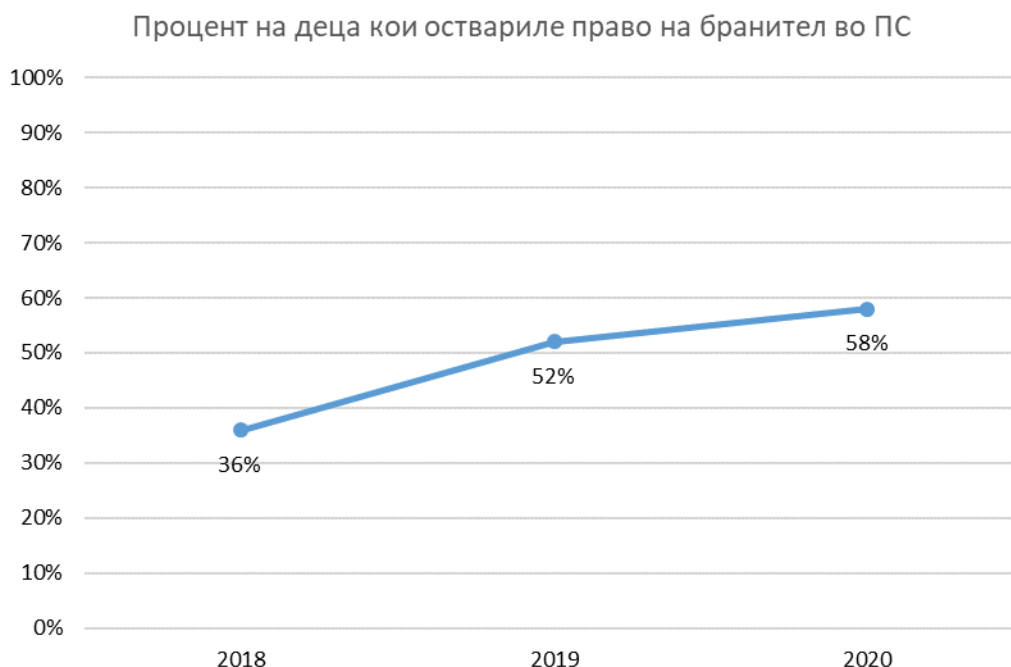
Најнизок процент на деца со бранител имало во Битола, 0% и Штип, 1,5% додека највисок бил во Струмица (150%).

Во однос на полот, бранител имале 466 или 63% деца од машки пол и 38 или 29% деца од женски пол.

Табела 20: Број и процент на деца кои оствариле право на бранител во ПС, по СВР и по пол

	Деца повикани во полициска станица			Деца кои оствариле право на бранител во полициска станица			%
	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупно	
Битола	50	10	60	/	/	/	/
Штип	61	4	65	1	0	1	1,5%
Куманово	26	12	38	7	3	10	26,3%
Велес	94	24	118	36	11	47	39,8%
Охрид	59	15	74	42	3	45	60,8%
Скопје	374	46	420	293	9	302	71,9%
Тетово	62	16	78	58	8	66	84,6%
Струмица	19	3	22	29	4	33	150,0%
Вкупно	745	130	875	466	38	504	57,60%

Во 2019 година 52% од деца повикани во полициска станица оствариле право на бранител, додека во 2018 година тоа право го оствариле 36% од децата.

Графикон 14: Деца кои оствариле право на бранител во ПС

9.2. Центри за социјална работа

Во 2020 година, 11 деца оствариле право на адвокат во ЦСР, 8 од нив во Тетово, две во Веница и едно во Гостивар. Ова право го оствариле 4 деца на возраст под 14 години и 7 деца постари од 14 години.

Вкупно 20 деца оствариле право на бесплатна правна помош, 10 во Велес, 6 во Струмица, 3 во Тетово и едно дете во Гостивар.

Табела 21: Деца кои оствариле право на адвокат и на бесплатна правна помош, по ЦСР каде што оствариле вакво право и по возраст

	Број на деца кои во ЦСР оствариле право на присуство на адвокат			Број на деца кои во ЦСР оствариле право на бесплатна правна помош		
	До 14 год.	Над 14 год.	Вкупно	До 14 год.	Над 14 год.	Вкупно
Гостивар	1	0	1	1	0	1
Струмица	0	0	0	2	4	6
Велес	0	0	0	8	2	10
Тетово	3	5	8	1	2	3
Вкупно	4	7	11	12	8	20

Во 2019 година, 20 деца оствариле право на адвокат во ЦСР, а 7 деца оствариле право на бесплатна правна помош.

Во 2018 година, право на адвокат оствариле 22 деца, додека 6 деца оствариле право на бесплатна правна помош.

Индикатор 10: Деца во ризик вклучени во постапка за посредување во ЦСР

Со овој индикатор се мери процентот на деца во ризик спрема кои центарот спровел постапка за посредување со бројот на деца во ризик упатени во ЦСР во 2018 година.

10.1. Центри за социјална работа

Во 2020 година, посредувањето е применето кај 8 деца во ризик, што претставува 0,4% од вкупниот број на деца во ризик (1850). Посредувањето е успешно спроведено кај 7 од децата кај кои е применето.

Во 2019 година, посредувањето било применето кај 34, и успешно спроведено кај 31 дете.

Во 2020 година, постапката е применета во три центри за социјална работа, Пробиштип, Скопје и Струмица. Најголем број на деца биле опфатени во центарот во Скопје (5).

Табела 22: Број на деца спрема кои е спроведена постапка на посредување

	Број на деца во ризик	Деца во ризик спрема кои ЦСР спровел постапка на посредување		
		Постигната спогодба	Не е постигната спогодба	Вкупно
<i>Кратово</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Валандово</i>	<i>2</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Демир Хисар</i>	<i>2</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Кичево</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Кочани</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Крива Паланка</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Пробиштип</i>	<i>4</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>
<i>Делчево</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Крушево</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Македонски Брод</i>	<i>8</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Ресен</i>	<i>11</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Дебар</i>	<i>14</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Неготино</i>	<i>16</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Виница</i>	<i>19</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Гевгелија</i>	<i>21</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Берово	22	0	0	0
Струга	26	0	0	0
Радовиш	30	0	0	0
Свети Николе	31	0	0	0
Гостивар	38	0	0	0
Охрид	76	0	0	0
Прилеп	77	0	0	0
Битола	90	0	0	0
Куманово	100	0	0	0
Тетово	126	0	0	0
Кавадарци	182	0	0	0
Штип	213	0	0	0
Скопје	222	5	0	5
Велес	235	0	0	0
Струмица	262	1	1	2
Вкупно	1850	7	1	8

Индикатор 11: Помош на деца од страна на ЦСР по излегување од установа

Со овој индикатор се мери бројот на деца кои по запирање од извршување на заводската мерка – Упатување во воспитна установа/ Воспитно-поправен дом и деца на кои има престанала казната – Затвор за деца, ги напуштиле установите и добиле структурирана помош и грижа од страна на ЦСР преку примена на одредени мерки на помош и заштита.

Во 2020 на 13 деца им е запрена од извршување заводската мерка или казна. Од нив, 11 се од машки и 2 од женски пол.

Од страна на ЦСР грижа е обезбедена на 10 деца, осум од машки, две од женски пол.

Во 2019 на 15 деца им е запрена од извршување заводската мерка или казна. Последователна грижа е обезбедена на 15 деца.

Во 2018 заводската мерка или казна е запрена од извршување на 16 деца. Последователна грижа е обезбедена на 17 деца.

Табела 23: Број на деца кои добиле помош од ЦСР по завршување на заводска мерка

	Број на деца на кои им е запрено извршување на заводска мерка			Број на деца кои добиле помош од ЦСР		
	Машки	Женски	Машки	Женски	Машки	Женски
Берово	2	0	2	2	0	2
Кочани	2	0	2	0	0	0
Кавадарци	1	0	1	0	1	1
Струмица	0	1	1	0	1	1
Тетово	0	1	1	1	0	1
Берово	2	0	2	2	0	2

Скопје	2	0	2	2	0	2
Штип	3	0	3	3	0	3
Вкупно	11	2	13	8	2	10

Индикатор 12: Примена на медијација

Со овој индикатор се мери бројот на деца кои биле упатени на постапката за медијација.

12.1. Суд

Во 2020 година, судовите на медијација не упатиле ниту едно дете.
Во 2019 година, судовите на медијација упатиле четири деца.
Во 2018 година, судовите не упатиле ниту едно дете на медијација.

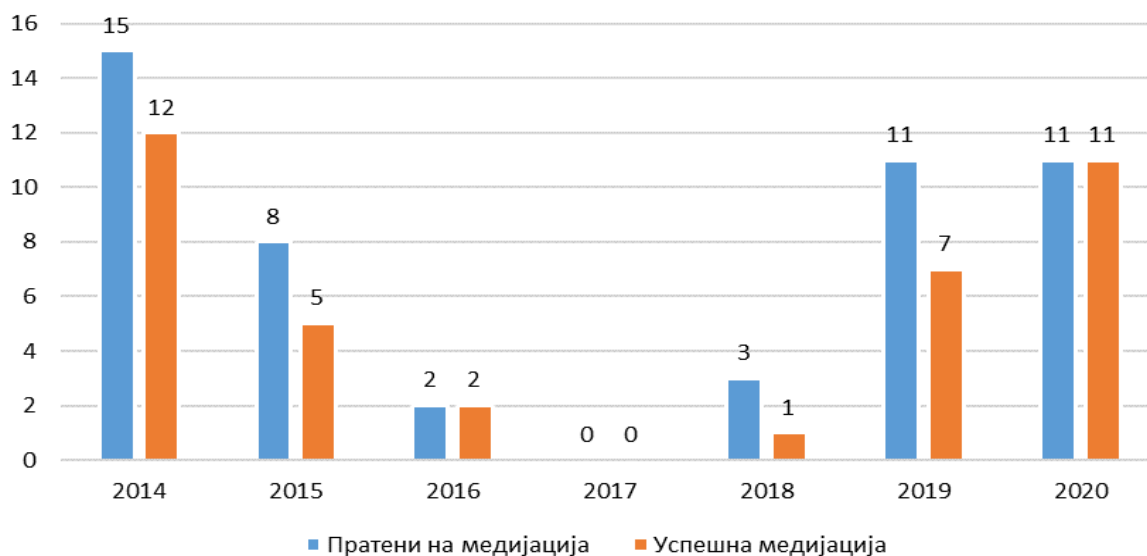
12.2. Јавно Обвинителство

Во 2020 година, јавните обвинителства на медијација упатиле 11 деца. Девет деца се упатени на медијација од ЈО Тетово и две од ЈО Струмица. Медијацијата е успешно завршена кај сите 11 деца.

Во 2019 година, јавните обвинителства на медијација упатиле 11 деца. Медијацијата е успешно завршена кај седум деца.

Во 2018 година, јавните обвинителства на медијација упатиле три деца. Медијацијата е успешно завршена кај едно дете.

Деца пратени на медијација од ОЈО и успешност на медијација

Графикон 15: Деца упатени на медијација од ОЈО и успешност на медијација

Индикатор 13: Деца спрема кои е поднесен предлог за примена на санкција

Со овој индикатор се мери бројот на деца спрема кои јавниот обвинител поднел предлог за примена на санкција во текот на 2019 година.

Во 2020 година предлози за примена на санкција биле поднесени спрема 696 деца, што претставува 56% од вкупно 1254 деца спрема кои биле поднесени кривични пријави до основните јавни обвинителства.

Во 2019 овој процент изнесувал 43%, а во 2018 бил 35%.

Табела 24: Број на деца кон кои јавниот обвинител поднел предлог за примена на санкција, по ОЈО и пол

	Машки	Женски	Вкупно
<i>Радовиш</i>	0	0	0
<i>ОЈО ГОК</i>	2	0	2
<i>Охрид</i>	8	0	8
<i>Кочани</i>	8	1	9
<i>Велес</i>	10	0	10
<i>Струга</i>	11	0	11
<i>Прилеп</i>	11	2	13
<i>Битола</i>	11	3	14
<i>Кичево</i>	19	1	20
<i>Кавадарци</i>	31	3	34
<i>Куманово</i>	42	1	43
<i>Тетово</i>	53	1	54
<i>Гостивар</i>	56	1	57
<i>Струмица</i>	89	9	98
<i>Штип</i>	96	3	99
<i>Скопје</i>	209	15	224
Вкупно	656	40	696

Во однос на предлозите за примена на санкција, 94% од предлозите за примена на санкција биле поднесени спрема деца од машки и 6% од женски пол.

Индикатор 14: Примена на мерки на одвраќање

Примена на мерки на одвраќање претставува форма на вонсудска постапка и тие се во надлежност на јавниот обвинител. Со овој индикатор се мери бројот на сите деца спрема кои јавниот обвинител применил мерки на одвраќање во 2019 година како форма на вонсудска постапка.

Во 2020 година јавните обвинители примениле мерки на одвраќање спрема 23 деца, 20 од машки и три од женски пол.

Мерките се применети во ЈО Скопје, спрема 15 деца и ЈО Струга, спрема осум деца.

Во 2019 година јавните обвинители примениле мерки на одвраќање спрема 52, а во 2018 година спрема 83 деца.

Табела 25: Број на деца кон кои јавниот обвинител применил мерки на одвраќање, по ОЈО и пол

	Машки	Женски	Вкупно
Струга	7	1	8
Скопје	13	2	15
Вкупно	20	3	23

Индикатор 15: Примена на постапка за признавање на одговорноста и спогодување за висината на казната

Со овој индикатор се мери бројот на деца спрема кои ОЈО спровел постапка за признавање на одговорноста и спогодување за висината на казната во 2019 година како форма на интервенција/диверзија во судската постапка.

Во 2020 година, Постапката за признавање на одговорноста и спогодување за висината на казната не е применета.

Во 2019 година мерката била применета спрема едно дете, во 2018 година не била применета.

Индикатор 16: Деца на кои е изречена дисциплинска мерка

Со овој индикатор се мери бројот на деца на кои им е изречена дисциплинска мерка.

Од вкупно 696 деца за кои јавниот обвинител во 2020 поднел предлог за примена на санкција, дисциплински мерки се изречени против 160 деца или 22%. На деца од машки пол се изречени 138 дисциплински мерки и 22 на деца од женски пол.

Кон 150 деца е изречена мерката укор, а на 10 деца им е изречена мерката упатување во центар за деца.

Во 2019 година дисциплински мерки се изречени против 27% а во 2018 против 22% од децата за кои имало предлог за примена на санкција.

Табела 26: Број на деца против кои се изречени дисциплински мерки, по ОС и пол

	Вкупен број на деца против кои се изречени дисциплински мерки во текот на 2020 година			Вкупен број на деца каде судот изрекол укор			Вкупен број на деца каде судот изрекол упатување во центар за деца		
	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:
ОС Струга	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Ресен	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Неготино	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Охрид	1	0	1	1	0	1	0	0	0
ОС Битола	2	0	2	2	0	2	0	0	0

Основен кривичен суд Скопје	2	1	3	2	1	3	0	0	0
ОС Кичево	2	1	3	2	1	3	0	0	0
ОС Гевгелија	3	0	3	3	0	3	0	0	0
ОС Прилеп	6	1	7	6	1	7	0	0	0
ОС Штип	8	2	10	8	2	10	0	0	0
ОС Гостивар	10	1	11	10	1	11	0	0	0
ОС Кочани	11	0	11	11	0	11	0	0	0
ОС Куманово	14	1	15	14	1	15	0	0	0
ОС Кавадарци	14	2	16	14	2	16	0	0	0
ОС Велес	18	2	20	18	2	20	0	0	0
ОС Струмица	19	10	29	10	9	19	9	1	10
ОС Тетово	28	1	29	28	1	29	0	0	0
Вкупно	138	22	160	129	21	150	9	1	10

Индикатор 17: Деца на кои е изречена мерка засилен надзор

Со овој индикатор се мери бројот на деца на кои им е изречена мерка засилен надзор.

Вкупен број на деца за кои во 2020 се изречени мерки на засилен надзор е 401, односно 58% од децата за кои јавниот обвинител поднел предлог за примена на санкција.

Мерката засилен надзор од страна на родител/старател е изречена за 218 деца, мерката засилен надзор од страна на ЦСР е изречена на 182 деца, додека засилен надзор од страна на згрижувачко семејство е изречена за едно дете.

Од вкупниот број, 382 деца (95%) се од машки пол, 19 деца (5%) од женски пол.

Табела 27: Број на деца против кои е изречена мерка засилен надзор, по ОС и пол

Основен суд	Вкупен број на деца против кои е изречена мерка засилен надзор во текот на 2020 година			Број на деца каде судот донел решение за мерки на засилен надзор од страна на родител/старател			Број на деца каде судот донел решение за мерки на засилен надзор од страна на згрижувачко семејство			Број на деца каде судот донел решение за мерки на засилен надзор од страна на ЦСР		
	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:
ОС Неготино	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ОС Ресен	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Прилеп	2	0	2	1	0	1	0	0	0	1	0	1
ОС Охрид	3	0	3	1	0	1	0	0	0	2	0	2
ОС Кичево	3	0	3	3	0	3	0	0	0	0	0	0
ОС Кочани	4	1	5	4	1	5	0	0	0	0	0	0
ОС Струга	7	0	7	6	0	6	0	0	0	1	0	1
ОС Кавадарци	9	0	9	8	0	8	0	0	0	1	0	1
ОС Штип	10	0	10	7	0	7	0	0	0	3	0	3
ОС Гевгелија	13	0	13	2	0	2	0	0	0	11	0	11
ОС Битола	19	0	19	15	0	15	0	0	0	4	0	4
ОС Тетово	19	0	19	9	0	9	0	0	0	10	0	10
ОС Струмица	28	2	30	20	1	21	0	0	0	8	1	9
ОС Куманово	29	1	30	20	1	21	0	0	0	9	0	9
ОС Велес	34	0	34	9	0	9	0	0	0	25	0	25
ОС Гостивар	41	1	42	38	1	39	0	0	0	3	0	3
Основен кривичен суд Скопје	161	14	175	67	4	71	1	0	1	93	10	103
Вкупно	382	19	401	210	8	218	1	0	1	171	11	182

Во 2019 година, оваа мерка била изречена на 330 деца и на 277 деца во 2018 година.

Индикатор 18: Деца на кои е изречена заводска мерка

Со овој индикатор се мери бројот на деца на кои им е изречена заводската мерка.

Заводски мерки во 2020 се изречени против 16 деца. Во воспитна установа се упатени четири деца а во воспитно-поправен дом 12 деца.

Сите заводски мерки се изречени против машки деца.

По шест заводски мерки се изречени од страна на ОС Скопје и ОС Струмица, по две од ОС Гостивар и ОС Штип.

Заводски мерки во 2019 биле изречени против 4 деца и против 12 деца во 2018 година.

Табела 28: Број на деца против кои е изречена заводска мерка, по ОС и пол

Основен суд	Вкупен број на деца против кои се изречени заводски мерки во текот на 2020 година			Вкупен број на деца каде судот донел заводска мерка упатување во воспитна установа			Вкупен број на деца кога судот донел заводска мерка на воспитно-поправен дом		
	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:
<i>ОС Гостивар</i>	2	0	2	1	0	1	1	0	1
<i>ОС Штип</i>	2	0	2	0	0	0	2	0	2
<i>Основен кривичен суд Скопје</i>	6	0	6	0	0	0	6	0	6
<i>ОС Струмица</i>	6	0	6	3	0	3	3	0	3
<i>Вкупно</i>	16	0	16	4	0	4	12	0	12

Индикатор 19: Изречена казна затвор за деца

Со овој индикатор се мери бројот на деца на кои им е изречена казна затвор за деца.

Во 2020 казна затвор е изречена на едно дете, од машки пол. Казната е изречена од ОС Велес.

Оваа казна во 2019 беше изречена на три деца а во 2018 на четири деца.

Табела 29: Број на деца против кои е изречена казна затвор за деца, по ОС и пол

Основен суд	Машки	Женски	Вкупно
<i>ОС Велес</i>	1	0	1
<i>Вкупно</i>	1	0	1

Индикатор 20: Деца во притвор

Со овој индикатор се мери бројот на деца на кои им е определена мерка притвор.

Мерка притвор им е изречена на четири деца. Тоа е еднакво на 0,98 на 100.000 деца.

Две се изречени од ОС Велес, по една од Основен кривичен суд Скопје и ОС Гостивар. Сите се изречени на деца од машки пол.

Во 2019 година мерката била изречена на четири, во 2018 на шест деца.

Табела 30: Број на деца против кои е определена мерката притвор, по ОС и пол

Основен суд	Машки	Женски	Вкупно
ОС Гостивар	1	0	1
ОС Скопје I	1	0	1
ОС Велес	2	0	2
Вкупно	4	0	4

Индикатор 21: Деца кои се условно отпуштени од издржување на казна затвор за деца

Со овој индикатор се мери бројот на деца кои се условно отпуштени од издржување на казна затвор за деца.

Во 2020 година решение за условен отпуст не било донесено ниту отповикано за ниту едно дете.

Во 2019 година, исто така, решение за условен отпуст не било донесено ниту отповикано.

Во 2018 година решенија за условен отпуст биле донесени за четири деца. Решение за отповикување на условниот отпуст не е донесено.

Индикатор 22: Примена на алтернативни мерки

Со овој индикатор се мери бројот на деца спрема кои е изречена алтернативна мерка.

Во 2020 година, алтернативни мерки се изречени на пет деца, сите од машки пол.

Три се изречени од ОС Кичево, по една од ОС Куманово и Основниот кривичен суд Скопје.

Две мерки се Условна осуда со заштитен надзор, три се Условно прекинување на водење на постапка спрема детето.

Мерката Општокорисна работа не е изречена.

Табела 31: Број на деца на кои се изречени алтернативни мерки, по ОС и пол

Основен суд	Вкупен број на деца против кои се изречени алтернативни мерки во текот на 2020 година			Вкупен број на деца каде судот изрекол условна осуда со заштитен надзор			Вкупен број на деца на судот изрекол условно прекинување на водење на постапка спрема детето			Вкупен број на деца каде судот изрекол општокорисна работа		
	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:	М	Ж	Вк:
ОС Неготино	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ОС Битола	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Велес	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Гевгелија	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Гостивар	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Кавадарци	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Кочани	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Охрид	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Прилеп	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Ресен	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Струга	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Струмица	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Тетово	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Штип	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОС Куманово	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Основен кривичен суд Скопје	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
ОС Кичево	3	0	3	0	0	0	3	0	3	0	0	0
Вкупно	5	0	5	2	0	2	3	0	3	0	0	0

Во 2019 година, алтернативни мерки биле изречени на четири, во 2018 на осум деца.

Индикатор 23: Примена на мерки на безбедност

Со овој индикатор се мери бројот на деца спрема кои се изречени мерки на безбедност.

Во 2020 година мерки на безбедност не биле применети на ниту едно дете.

Во 2019 година мерки на безбедност не биле применети, во 2018 била изречена на едно дете.

Индикатор 24: Примена на правото на обештетување на дете жртва

Со овој индикатор се мери бројот на деца жртви што оствариле право на обештетување.

Во 2020 година судовите не донеле ниту едно решение за обештетување на деца жртви.

Судовите во 2019 година не донеле ниту едно решение за обештетување, во 2018 донеле решение за обештетување на четири, во 2017 на девет деца.

ПРИЛОГ 2:

Табели за собирање на податоци по 32 индикатори од институциите (центри за социјална работа, полиција, јавни обвинителства, судови)

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНА РАБОТА - _____

Индикатор 1:	Деца во ризик упатени во Центар за социјална работа
Вкупен број на деца во ризик кои се упатени во ЦСР во текот на 12 месечен период од страна на други институции или поединци. (согласно чл.19 ст. 2 од ЗПД)	
Машки пол	
Женски пол	
В к у п н о :	
Број на известувања добиени од:	
➤ МВР	
➤ ЈО	
➤ Училиште	
➤ Родител/старател	
➤ Дете	
➤ Оштетен	
➤ Здравствена установа	
➤ НВО	
➤ И други институции	
В к у п н о :	

Индикатор 2:	Деца жртви на кривични дела евидентирани во Центар за социјална работа
Вкупен број на деца жртви на кривични дела евидентирани во ЦСР во текот на 12 месечен период. (согласно чл.19 ст.7 од ЗПД)	
Машки пол	
Женски пол	
В к у п н о :	

Индикатор 3 :	Деца во ризик кон кои се применети мерки на помош и заштита во Центар за социјална работа
Вкупен број на деца во ризик кон кои ЦСР применил мерки за помош и заштита во	

период од 12 месеци. (согласно чл.22 ст.1 од ЗПД)	
Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	
Индикатор 4:	Применети мерки на помош и заштита на деца во ризик во ЦСР
Вкупен број на мерки за помош и заштита применети на деца во ризик од страна на ЦСР во период од 12 месеци. (согласно чл.23 од ЗПД)	
Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	

Индикатор 5:	Деца кои оствариле право на бесплатна правна помош во ЦСР за присуство на адвокат	
Број на деца кои во ЦСР оствариле право на присуство на адвокат во период од 12 месеци. (чл.25 ст.3 и 4 од ЗПД)		
Број на деца во ризик до 14 години. (чл.25 ст.3 од ЗПД)	Машки пол	Женски пол
Број на деца во ризик над 14 години. (чл.25 ст.4 од ЗПД)		
Вкупно:		
Број на деца кои во ЦСР оствариле право на бесплатна правна помош за присуство на адвокат во период од 12 месеци. (чл.25 ст.7од ЗПД)		
Број на деца во ризик до 14 години. (чл.25 ст.3 од ЗПД)	Машки пол	Женски пол
Број на деца во ризик над 14 години. (чл.25 ст.4 од ЗПД)		
Вкупно:		

Индикатор 6:	Деца во ризик вклучени во постапка за посредување во Центар за социјална работа	
Вкупен број на деца во ризик спрема кои ЦСР спровел постапка на посредување во период од 12 месеци. (чл.30 ст. 1 и 2 од ЗПД)		
Број на деца за кои е постигната спогодба за посредување. (чл.30 ст. 2 од ЗПД)	Машки пол	Женски пол
Број на деца за кои не е постигната спогодба за посредување. (чл.30 ст. 2 од ЗПД)		
В к у п н о :		
Индикатор 7:	Помош на деца од страна на ЦСР по излегување од установа	
Број на деца на кои им е запрено извршувањето на заводската мерка - Упатување во воспитна установа /Воспитно - поправен дом и деца на кои им престанала казната - Затвор за деца, во период од 12 месеци.	Машки пол	Женски пол
В к у п н о :		
Број на деца кои добиле помош од ЦСР по излегување од:	Машки пол	Женски пол
- Воспитна установа		
- ВПДом – Тетово		
- Затвор за деца		
В к у п н о		
Индикатор 8 :	Деца за кои се води прекршочна постапка	
Вкупен број на деца за кои се води прекршочна постапка од страна на судот и е побарано мислење од ЦСР во период од 12 месеци.		
Машки пол		
Женски пол		
В к у п н о :		

МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ
ПС _____

Индикатор 1:	Деца во ризик
Број на деца за кои е доставено писмено известување до ЦСР во текот на 12 месечен период (согласно чл.19 ст.2 од ЗПД)	
Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	

Индикатор 2:	Деца во судир со законот	
Вкупен број на деца кои биле повикани во полициска станица заради собирање на информации од страна на МВР во период од 12 месеци (согласно чл. 19 ст.5 и 6 од ЗПД).		
Број на повикани деца по основ на :		
	Машки пол	Женски пол
Сведок		
Оштетен		
Пријавен		
Вкупно:		

Индикатор 3 :	Остварено право на детето на бранител за време на водење на разговор во полициска станица	
Вкупен број на деца кои оствариле право на бранител во полициска станица при водење на разговор со дете во период од 12 месеци, согласно чл.116 ст. 10 од ЗПД)		
Машки пол		
Женски пол		
Вкупно:		

Индикатор 4:	Задржани деца во полициска станица
--------------	------------------------------------

Вкупен број на деца кои се задржани во полициска станица во период од 12 месеци . (согласно член 116 ст. 6 и 7 од ЗПД)	
Машки пол	
Женски пол	
В к у п н о :	

Индикатор 5:	Деца жртви на кривични дела	
Вкупен број на деца жртви на кривични дела идентификувани од МВР во период од 12 месеци (согласно чл.19 ст.7 од ЗПД)		
Машки пол		
Женски пол		
В к у п н о :		

Индикатор 6:	Посебни простории за водење на разговор со дете		
Вкупен број на деца со кои е воден разговор во посебни простории во период од 12 месеци (согласно член 116 став 5 од ЗПД)			
Број на деца во судир со законот (согласно чл. 19 ст.5 и 6 од ЗПД).	Машки пол	Женски пол	
Број на деца жртви (согласно чл.19 ст.7 од ЗПД)			
В к у п н о :			

Индикатор 7	Деца за кои е поднесено барање за поведување на прекршочна постапка		
Број на деца за кои се поднесени барања за поведување на прекршочна постапка во период од 12 месеци.			
Пол			

	Машки пол	Женски пол
Број на деца до 16 години за кои е спроведена успешна постапка на посредување		
Број на деца до 16 години за кои е поднесено барање за поведување на прекршочна постапка		
Број на деца од16 -18 години за кои е спроведена успешна постапка на посредување		
Број на деца од16-18 години за кои е поднесено барање за поведување на прекршочна постапка		
Вкупно		

ЈАВНО ОБВИНЕЛСТВО _____

Индикатор 1:	Деца жртви на кривични дела
Вкупен број на деца жртви на кривични дела идентификувани од ЈО во период од 12 месеци	
Машки пол	
Женски пол	
В к у п н о :	

Индикатор 2:	Деца против кои е поднесен предлог за примена на санкција
Вкупен број на деца кон кои јавниот обвинител поднел предлог за примена на санкција во период од 12 месеци	
Машки пол	
Женски пол	
В к у п н о :	

Индикатор 3:	Примена на медијација	
Вкупен број на деца кои јавниот обвинител ги упатил на медијација во период од 12 месеци		
Вкупен број на деца со кои медијацијата била успешно завршена	Машки пол	Женски пол
Вкупен број на деца со кои медијацијата не била успешно завршена	Машки пол	Женски пол
В к у п н о :		

Индикатор 4:	Примена на мерки на одвраќање	
Вкупен број на деца кон кои јавниот обвинител применил мерки на одвраќање во период од 12 месеци		
Машки пол		
Женски пол		
В к у п н о :		

Индикатор 5:	Примена на постапка за признавање на одговорноста и спогодување за висината на казната
Вкупен број на деца кон кои јавниот обвинител поднел барање за постапка за признавање на одговорноста и спогодување за висината на казната во период од 12 месеци.	
Машки пол	
Женски пол	
В к у п н о :	

ОСНОВЕН СУД _____

Индикатор 1:	Деца жртви на кривични дела
Вкупен број на деца жртви на кривични дела идентификувани од страна на судот во период од 12 месеци .	
Машки пол	
Женски пол	
В к у п н о :	

Индикатор 2:	Примена на медијација
Вкупен број на деца кои судот ги упатил на медијација во период од 12 месеци .	
Машки пол	
Женски пол	
В к у п н о :	

Индикатор 3:	Изречена казна затвор
Вкупен број на деца против кои е изречена казна затвор за деца во период од 12 месеци .	

Машки пол	
Женски пол	
В к у п н о :	

Индикатор 4:	Деца во притвор	
Вкупен број на деца против кои е определена мерката притвор во период од 12 месеци .		
Машки пол		
Женски пол		
В к у п н о :		

Индикатор 5:	Деца кои се условно отпуштени од издржување на казна затвор за деца	
Вкупен број на деца кои се пуштени на условен отпуст и вкупен број на деца каде судот го има отповикано условниот отпуст во период од 12 месеци .		
Пол	Машки пол	Женски пол
Вкупен број на деца каде судот донел решение за условен отпуст		
Вкупен број на деца кога судот го отповикал решението за условен отпуст.		
В к у п н о :		
Индикатор 6:	Деца на кои е изречена мерка засилен надзор	
Вкупен број на деца против кои е изречена мерка засилен надзор во период од 12 месеци .		
Пол	Машки пол	Женски пол
Вкупен број на деца каде судот донел решение за мерки на засилен надзор од страна на родители/и/от, односно старатели/и/от, од страна на центарот,		
Вкупен број на деца кога судот донел решение за мерки на засилен надзор од страна на згрижувачко семејство.		

Вкупен број на деца каде судот донел решение за мерки на засилен надзор од страна на страна на центарот.		
В к у п н о :		

Индикатор 7:	Примена на алтернативни мерки	
Вкупен број на деца против кои се изречени алтернативни мерки во период од 12 месеци .		
Пол	Машки пол	Женски пол
Вкупен број на деца каде судот изрекол условна осуда со заштитен надзор,		
Вкупен број на деца каде судот изрекол условно прекинување на водење на постапка спрема детето ,		
Вкупен број на деца каде судот изрекол општокорисна работа.		
В к у п н о :		

Индикатор 8:	Деца на кои и изречена дисциплинска мерка	
Вкупен број на деца против кои се изречени дисциплински мерки во период од 12 месеци .		
Пол	Машки пол	Женски пол
Вкупен број на деца каде судот изрекол укор		
Вкупен број на деца каде судот изрекол упатување во центар за деца,		
В к у п н о :		

Индикатор 9:	Деца на кои е изречена заводска мерка	
Вкупен број на деца против кои се изречени заводски мерки во период од 12 месеци .		
Пол	Машки пол	Женски пол
Вкупен број на деца каде судот донел заводска мерка упатување во воспитна установа или		

Вкупен број на деца кога судот донел заводска мерка во воспитно-поправен дом.		
В к у п н о :		

Индикатор 10:	Примена на мерки на безбедност	
Вкупен број на деца против кои се изречени мерки на безбедност во период од 12 месеци .		
Пол	Машки пол	Женски пол
Вкупен број на деца каде судот изрекол мерка на безбедност задолжително психијатриско лекување и чување во здравствена установа,		
Вкупен број на деца каде судот изрекол мерка на безбедност задолжително психијатриско лекување на слобода,		
Вкупен број на деца каде судот изрекол мерка на безбедност задолжително лекување на алкохоличари и наркомани,		
Вкупен број на деца каде судот изрекол мерка на безбедност задолжително лекување на деца од зависности		
В к у п н о :		

Индикатор 11:	Примена на правото на обештетување на дете жртва	
Вкупен број на деца-жртви кои оствариле право на обештетување од членот 151 став (1) од ЗПД во период од 12 месеци .		
Вкупен број на деца за кои е донесено правосилно решение за обештетување	Машки пол	Женски пол
Вкупен број на деца за кои е донесено правосилно решение со кое се одбива барањето за обештетување		
В к у п н о :		

Индикатор 12:	Изречени прекршочни санкции	
Број на деца за кои се изречени прекршочни санкции за деца, во период од 12 месеци .		

Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	